

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVI. letnik.

V Ljubljani, junij 1909.

VI. zvezek.

Binkoštni ponedeljek.

Darovi sv. Duha.

In so bili napolnjeni vsi s sv. Duhom.
Dej. ap. 2, 4.

Kadarkoli se pokrižamo, se spominjamo obenem tudi, koliko ljubezen ima do nas neskončno dobrotljivi troedini Bog. — Bog Oče nas je ustvaril; daje nam življenje, zdravje, živež, vse. Bog Sin je zapustil nebesa in prišel k nam v dolino solz in trpljenja; učil in pokazal nam je zopet pot v našo pravo domovino, ki sta jo zapravila in izgubila Adam in Eva. In nazadnje je dal v zadovoljenje še svoje življenje. — Velike pa so tudi dobrote, ki nam jih skazuje tretja božja oseba, sv. Duh; znane so nam pod imenom sedmeri darovi sv. Duha. In ker praznujemo veseli spomin, ko je prišel sv. Duh prvič nad apostole, revne, slabotne, neučene ribiče, ter njih pamet razsvetlil, da so vse nauke Jezusove dobro spoznali in natančno umeli; njih voljo utrdil k vsemu dobremu; dal jim srčnost, da so šli oznanjevat sv. vero po vsem svetu, dal jim tudi moč, da so delali čudeže, govorili tuje jezike, ki se jih niso nikdar učili, ali pa so govorili v svojim poslušavcem čisto tujem jeziku in ti so menili, da govore kot sami; in ker vemo, da je sv. Duh prišel ne samo nad apostole in učence Jezusove, ampak da deluje še vedno, ker vodi sv. Cerkev in pa vsakega kristjana posebej po potu k zveličanju, zato premislimo nekoliko natančneje te sedmere darove sv. Duha. Vse to pa v čast sv. Duhu, da bi prav obilno razlil nad nas vse svoje darove!

Utegnil bi kdo reči: „Če je sv. Duh res še z nami, čemu pa zdaj ni nobenega, ki bi delal take čudeže kot apostoli?“ Na ta ugovor je odgovor kratek in lahak. V prvih časih je bilo drugače, nego je sedaj; takrat se je notranje delovanje sv. Duha v človeku kazalo tudi na poseben način na zunaj; v tistih časih je bilo to potrebno, da se je lažje širila sv. vera, a dandanes to ni več potrebno. Apostoli tistih darov in moči niso dobili zavoljo svojega zasluženja, morebiti zaradi svetosti, ne, marveč zaradi službe, ki jo jim je izročil božji Zveličar. — A trditi tudi ne smemo, da se zdaj kaj podobnega prav nič več ne zgodi! Zmeraj še, četudi bolj po redko. O koliko misijonarjih beremo skoro podobno kot o apostolih. Sv. Frančišek Ksaverij n. pr. je prišel med divjake in razumel ga je vsak v svojem jeziku; dà, govoril je tudi sam jezike, ki se jih ni nikoli učil. O drugih beremo zopet, da so ozdravljali bolnike in delali druge čudeže, toda le takrat, kadar je bilo potrebno. Dandanes pa tega ni treba, in kdor bi to zahteval, bi mu lahko rekli, da izkuša Boga. „Imajo Mozesa in preroke,“ tako je odgovoril Abraham bogatinu, ki je iz pekla vpil k njemu in ga prosil, naj pošlje enega na svet, da vsaj še kateri njegovih bratov ne bi prišel na ta strašni kraj. „Imate sveto pismo, krščanski nauk, duhovnike, te poslušajte,“ to velja tistim, ki pravijo, da bi verjeli, če bi le en tak čudež videli! — Kdor temu neče verjeti, tudi ne bo verjel, če kdo od mrtvih vstane!

Sv. Duh deluje torej še vedno med nami, a na zunaj se pokaže to le, kjer je potrebno. Drugače pa deluje v duši vsakega kristjana posebej, in sicer posebno v sedmerih potrebah, kadar komu manjka modrosti, umnosti, sveta, moči, učenosti, pobožnosti in strahu božjega. — Kdaj moramo prositi za te darove in kaj prejmemo ž njimi?

1. Sv. Bonaventura primerja sedem darov sv. Duha sedmerim ognjenim žarkom, ki vse razsvetlujejo, ogrevajo, prešinejo in naredo žareče, in o daru modrosti — ki je prvi dar sv. Duha — pravi, da ogreje in vname, kar je bilo dosedaj mrzlo, t. j. človeško srce, ki je po naravi navezано na zemljo, na posvetno, ki tako rado pozabi na Boga, molitev in čednost, pa je izprosilo in tudi prejelo od sv. Duha dar modrosti; človeško srce se tedaj vname, postane goreče, prične zopet ljubiti čednost in božje stvari, molitev itd., sovražiti pa svet in vse minljivo.

Tak dar modrosti lahko opazujemo na sv. Olimpiji, ki je bila lepa in bogata žena, pa je živela s svojim možem samo

poldrugo leto. Ko to izve cesar Teodozij, ji ponudi, naj sklene nov zakon z njegovim bratrancem. Ali sv. Olimpija se je bila že odločila, da bo odslej služila le Bogu, in zato odbije ponudbo. Cesar se razjezi in ji vzame vse velikansko premoženje. Ali kaj stori dobro 18 let stara Olimpija? Sede in napiše cesarju naslednje vrste: „Skazal si mi veliko milost in napravil veliko veselje, ker si mi odvzel toliko skrbi, ki sem jih imela s premoženjem; ali da bo to veselje še večje, te prosim, ukaži, naj se vse razdeli med cerkve in reveže! Že dolgo me je namreč skrbelo, kaj bo z mojo dušo, če v časno minljivost zatopljena pozabim na večnost!“ Tako je govorila ta pobožna duša. In zakaj? Zato ker je iz nje govoril sv. Duh; imela je dar modrosti.

2. Drugi dar sv. Duha je dar umnosti, ki nam pomaga, da vedno bolj poznamo pomen verskih resnic. Človeški um je namreč omejen tako, da pogosto ne moremo razumeti kake resnice in jo potem tudi neradi verjamemo ali pa celo ne. In tako govore pogosto preveč domišljavi: „Česar ne vidim, tudi ni treba, da bi verjel. Ker v sv. hostiji ne vidim Kristusa, lahko verjamem, da je ali pa tudi ne!“ Motiš se prijatelj! Vere imaš premalo; daru umnosti ti manjka! Res človeško oko ne vidi drugega kakor košček kruha, a kdor verjame, da je bil Kristus Bog, in ve, da je rekel sam: „To je moje telo“ in da je dal potem moč izpreminjati kruh v sv. Rešnje Telo apostolom in njih naslednikom, ta ne bo o tem dvomil. In tako se zgodi neredko, da razume priprost, neučen kmetič, ki niti brati ne zna, verske resnice bolje nego učena visoka gospoda. Prvi loči natančno pravo in prazno vero, pri drugem je vse zmešano; če bo tak kmet videl kje na kaki božji poti podobice z lepo molitvico in na koncu besede: „Kdor bo molil vsak dan to molitvico in jo nosil pri sebi, bo izvedel 3 dni poprej za svojo smrt in vsi grehi mu bodo odpuščeni,“ se bo smejal temu, ker ve, da je dal Kristus oblast grehe odpuščati le duhovnikom, če bo pa bral kaj takega človek, ki ni poučen v krščanskem nauku, bo verjel; kupil bo, nosil pri sebi in nazadnje morda res v tej prazni veri umrl, četudi se kaj takega nikoli ni učil v šoli, četudi ni slišal kaj takega v nobeni pridigi, ne bral kaj podobnega v nobeni knjigi, ki je bila potrjena od škofa. Dá, kjer je manj prave vere, tam je več prazne vere. In zakaj to? Eni imajo dar umnosti, drugi ne!

Ta dar sv. Duha je imela sv. Katarina, ki jo častimo kot priprošnjico za pravi um in pamet. Živela je v IV. stoletju v Aleksandriji, Egiptu. Bila je zatožena, da je kristjana. Cesar Maksimilian jo ukaže pripeljati predse in izkuša dokazati neumnost

krščanske vere. Toda ne opravi nič. Zato povabi k sebi petdeset najbolj slovečih učenjakov-modrijanov. A tudi teh se ne ustraši, saj je vedela, odkod ima to vednost, in s toliko zgovornostjo, modrostjo in močjo dokaže resničnost krščanske vere in neumnost njihove prazne vere, da tisti modrijani očitno priznajo, da so zmagani in da so živeli doslej v zmoti. Takoj potem se dajo natančneje poučiti v krščanski veri, se dajo krstiti in z devico Katarino vred so prejeli mučeniško krono.

3. Tretji dar sv. Duha je dar sveta. — Človek, ki ima trdno voljo sicer, da bo z božjo pomočjo res živel kot se spodobi kristjanu, pride ne redko v zadržjo, kaj bi bilo boljše in Bogu bolj všeč, ali naj stopi v ta ali oni stan; katera pot je bolj varna in gotova, ki ga bo pripeljala do nebes? Tu je človeška pamet preslaba, in če kdo ravna samo po tej, navadno obžaluje potem tisti korak. Tu je treba pomoči od zgoraj, ki si jo moramo izprositi od sv. Duha kot dar sveta. Da bi ta dar pojasnoval še s kakim zgledom, se mi zdi odveč; saj nam o tem govori življenje vsakega človeka. Prav lepo piše o tem sv. Ciril Jeruzalem.: „Ali ne? Pogosto se zgodi, da kako dekle malo pred poroko odstopi. Zakaj? Ker jo je sv. Duh poučil, koliko je vredno devištvostvo. Kaj ne? Pogosto se zgodi, da se kak bogataš ne zmeni za vse svoje bogastvo. To zato, ker mu je sv. Duh pokazal nečimernost vsega minljivega. Kaj ne? Večkrat vidimo koga, kako sramežljivo pobesi oči, ko vidi, da bi pogled utegnil kaj škodovati čistosti srca. Odkod to? Sv. Duh ga je poučil.“

4. Nadalje je dar moči, ki po besedah sv. Bonaventura utrjuje in daje moč slabim, tako da vse križe in težave tega življenja prenašajo z veseljem in čudovito vdanostjo v voljo božjo in pa da se ne ustrašijo nobene težave, kjer vidijo, da je v nevarnosti večno zveličanje. — Zgledov za ta dar imamo toliko, kolikor je svetih mučencev.

Vdova sv. Frančiška Šantál je pod vodstvom sv. Fr. Saleškega tako napredovala v svetosti, da sklene zapustiti svet in preživeti v samostanu dni, ki jih ji je Bog kot vdovi še odločil. Toda kakšne težave je imela, preden je storila ta korak. Imela je namreč še priletnega očeta, ali naj ga zapusti? Imela je še tri nepreskrbljene otroke, kaj bo s temi, ali ni njih mati? Obrne se za svet k sv. Frančišku. Ta premišlja pred Bogom vso stvar in jo pouči, da bo za svoji dve hčeri bolje skrbela v samostanu kot zunaj med svetom, za sina pa, da bo skrbel stari oče. Odloči se torej, da zapusti očeta in otroke. Toda za to je bilo treba več nego človeških moči. Kakšno je bilo slovo, ko je zadnjic pokleknila pred sivega očeta in ga prosila blagoslova! Srce je pokalo bridkosti

častitemu starčku in solze se mu vlijejo po licih in pravi ihtech: „Moj Bog, tvojim svetim sklepom se ne smem ustavljati. Če je tvoja sveta volja, vzemi mojega otroka; vzemi tolažbo v mojih starih dneh, a bodi odslej ti moja tolažba!“ — Ko vidi 15 letni sin, da se mati ne da pregovoriti, jo hoče s silo pridržati; ko vse to nič ne pomaga, se vrže čez hišni prag, koder bi morala iti. Odločni materi stopijo solze v oči in že misli ostati doma; a naenkrat se ohrabri in trdnih korakov gre čez lastnega otroka. Bila je prepričana, da jo je Bog izvolil za kaj višjega, in spominjala se je besedi Kristusovih: „Kdor pa očeta ali mater, sina ali hčer bolj ljubi nego mene, ta mene ni vreden.“ (Mat. 10, 37.) In kdo je dal tej slabi ženi, skrbni hčeri, ljubeči materi tako moč? Sveti Duh, ki jo je napolnil z darom moči!

5. Peti dar je dar učenosti. V čem obstoji ta učenost? Sveti Bernard nam razlaga tako: „So nekateri, ki si prizadevajo za učenost zato, da bi kaj vedeli. To je grda radovednost. So pa drugič taki, ki hrepene po učenosti, da bi jih svet hvalil in častil. To je grda nečimernost. Tretji so se naučili kaj zato, da zdaj svojo učenost prodajajo. To je nesramna obrt. So pa nazadnje taki, ki hrepene po znanju, da bi bolje spoznali svoje dolžnosti, da bi se lažje zveličali in da bi tudi svojemu bližnjemu mogli kazati pot do nebes; to je pa dar sv. Duha.“

Ta dar so imeli pogosto učenil in neučenil. Možje, ki so občudovali globoko učenost sv. Bonaventura, so bili radovedni, odkod ima vse to? Morda iz drugih učenil bukev? Obišče ga tudi nekoč sv. Tomaž Akvinski, eden največjih učenjakov, kar jih je živel na svetu, in stavi nanj isto vprašanje. In kaj odgovori ponižni menih? V roke vzame podobo križanega in pravi: „Glej to so bukve, iz katerih sem se toliko naučil in se še vedno učim!“

6. Nadalje imamo dar pobožnosti, ki stori v človeku-grešniku, da se prične v grehilih zakrknjenjo in trdovratno srce mehčati v solzah pokore in da dobi tak človek nad Bogom in svetimi rečmi, molitvijo, prejemanjem sv. zakramentov večje veselje kakor ga je imel poprej nad grehom, da mu je to, kar mu je bilo poprej zoperno, zdaj prijetno in lahko.

Tak dar pobožnosti je imel posebno sv. Alojzij. Saj je znano, kako zbrano in pobožno je opravljal svoje molitve. Ko ga nekoč vpraša predstojnik, če ni morda pri molitvi raztresen, kaj odgovori? Če bi seštel vse raztresenosti, ki so se mi pripetile v molitvi skozi šest tednov, bi bilo približno toliko, kolikor je treba, da se izmoli ena češčenamarija. — Če sodimo po svojih slabih močeh, se nam mora staviti vprašanje: Je-li to mogoče? Dà, nemogoče navadnemu človeku, a mogoče človeku, ki je prejel od sv. Duha poseben dar pobožnosti.

7. Sedmi dar sv. Duha je dar strahu božjega. — Je pa strah božji dvojen: Nekateri se varuje greha, ker ve, da je za vsak prestopok zažugana kazen; drugi zato, ker ve, da je vsak greh razžaljenje božje. Vsak tak strah je dober; vsak je dar božji, a prvi je hlapčevski, drugi otroški; prvi je dober, drugi boljši; toda dar sv. Duha je samo drugi, kadar se namreč človek boji razžaliti Boga, kot se boji otrok razžaliti očeta, ker ve, da bodo potem žalostni.

„Začetek modrosti je strah božji,“ pravi sveto pismo in brez strahu božjega je nemogoče krščansko življenje, nemogoče zveličanje, naj bo že potem ta strah božji hlapčevski ali otroški.

Pobožni kmet sv. Izidor je bil pri vseh milostih, ki jih je prejel od Boga, vedno otožen, žalosten. Ko ga vprašajo, kaj je tega krivo, odgovori: „Kdor pričakuje, da bo dobil lepo dedščino, pa se vedno boji, da bi je ne izgubil, tak ne more biti miren; kdor ima kako pravdo, pa ve, da postane berač, če jo izgubi, in bogatin, če jo dobi, ne more najti miru, dokler ni pravda končana.“ — Imel je dar strahu božjega in zato se je vedno bal pri vsaki stopinji, da ne bi razžalil svojega Boga in izgubil njegove milosti.

Kot sklep naj navedem besede sv. Janeza Krizostoma: „Tisti, ki se vozijo po morju s prazno barko, se ne boje morskih roparjev, pač pa tisti, katerih barke so dobro založene z blagom. Ravnotako tudi satan ne zalezuje tako grešnika, ampak veliko bolj pravičnega, ki ima dovolj zakladov in bogastva. Zato je pa potrebno, da se toliko bolj ponižaš in živiš v tem večjem strahu, čim več dobrih del imaš.“ Amen. † *Ant. Lombár.*

Prva pobinkoštna nedelja.

(Praznik sv. Trojice.)

Iz Boga, po Bogu, v Bogu je vse.

Zakaj iz njega, in po njem, in v njem
je vse. Rimlj. 11, 36.

Ob sklepu treh prazničnih dob — božične, velikonočne pa binkoštna — cerkvenega leta obhajamo danes še praznik presvete Trojice. Sv. Cerkev želi, naj bi se danes še posebno spominjali visoke skrivnosti o enem samem Bogu v treh osebah, premišljevali, koliko nam je sleherna oseba storila, pa jih tudi zavoljo neizmerne dobrotljivosti hvalili in čistili.

K temu nas spodbuja tudi z besedami apostolovimi v današnjem listu, ko vzklikne: „O globočina bogastva, modrosti in znanja božjega!“ Ta globočina pa se nam odpre še bolj v sklepnih besedah: „Zakaj iz njega, in po njem, in v njem je vse.“ Torej moramo po pravici z apostolom zdihniti: „Njemu bodi slava vekomaj!“

Cerkveni očetje in z njimi katoliška Cerkev te besede obračajo na današnji praznik, rekoč, da je v njih naznanjena skrivnost presv. Trojice. In zares vse stvari so iz Boga Očeta, ker je on izvorni vzrok, prvi začetnik vseh stvari; vse stvari so po Sinu, ker po njem je bilo vse ustvarjeno (Jan. 1, 3.); in vse stvari so v njem, (za njega) za in v sv. Duhu, ker on stvari zopet zedini z Očetom in Sinom. (1. Kor. 8, 6.) Ti trojni dokazi božje vsemogočnosti, modrosti in svetosti — kdaj se bolje premišlujejo kot danes, ko nam sv. Cerkev tri osebe božanstva predstavlja pod enim imenom in prvi osebi — Očetu pripisuje ustvarjenje, drugi odrešenje, tretji posvečenje.

V tem trojnem obziru tudi mi danes premišljujmo apostolove besede v počestvenje presv. Trojice in v svoj dušni blagor.

Skrivnost presv. Trojice je človeštvu pojasnilo šele razodenje božje: posebno pa jo spoznavamo iz velikih del, ki jih je Bog izvršil v naš blagor.

I. Predvsem nam kliče apostol: „Vse je iz njega.“ Vse stvari imajo svoj začetek od Boga. Prvo veliko delo njegove vsemogočnosti je torej stvarjenje. Zato pa nam tudi kot prvo resnico sveto pismo zapoveduje verovati: „V začetku je Bog (Oče) ustvaril nebo in zemljo.“ (Gen. 1, 1.) In kako se je to zgodilo?

Psalmist (148, 5.) odgovori strmeč: „Ipse dixit et facta sunt, ipse mandavit et creata sunt.“ In tu je stalo velikansko svetovje in še bolj velikansko nebo. In kdo je ozaljšal oboje? Nevidne prostore nebeške je Bog napolnil z neštevilnimi duhovi, ki naj mu ondi pojo čast in hvalo vekomaj. In kako milostljivo se je ozrl na zemljo, na podnožje svojih nog! Ozaljšal jo je z nepopisno lepoto. Dal jej je svetlobo; razdelil vode, pripel v podnebje oblake; postavil meje pretakajočim se morjem, jezerom, rekam, potokom, studencem. Razgrnil je čez njeno površje prijazno zelenje, ker na njegovo povelje so rastle trave, zelišča, drevesa. Z obnebja naj gleda doli na vse to zlato solnce ter s

svojimi žarki vse prijazno razsvetljuje in ogreva; pa tudi ponoči naj luna z neštevilnimi zvezdami kroži na nebu ter lije svetlobo na zemljo. Zdaj napolni z živimi stvarmi vode, površje in zrak; švigajo ribe, letajo in pojo ptice; lazina, zverina, živina se pregiblje v bujni naravi. Ali kaj bi bil ta čudežnolepi svet brez gospodarja?

Krona stvarjenja še manjka. In zdaj nam sveto pismo (Gen. 1, 26.) pove skrivnostnoresne besede, kakor bi se Stvarnik sam seboj posvetoval, ko pravi: „Naredimo človeka po svoji podobi!“ In tega naredi po posebni milosti za svojega otroka, ga obda s svetostjo in pravičnostjo ter ga postavi čez vsa dela svojih rok na zemlji.

In sam Bog, ko se ozre po svojem stvarstvu, najde vse dobro lepo in primerno svojemu namenu. Zato pa psalmist (8, 5.) vse to premišljujoč vzklikne: „Kaj je človek, da se ga spominjaš? Le malo pod angele si ga postavil, s častjo in slavo si ga obdal in postavil čez delo svojih rok.“

Ali se ni spodobilo, da bi se bil človek kot otrok božji tudi dostojno in hvaležno obnašal proti svojemu tako dobrotnemu, tako mogočnemu Očetu? O daleč, daleč je bil zabredel človek, da ni hotel biti pokoren in zvest svojemu Očetu, ni hotel priznati njega za Gospodarja svojega in vsega stvarstva!

Ko torej mi otroci Očeta nebeškega danes vse to premišljujemo in spoznavamo, da je vse, kar smo in kar imamo, kar gledamo krog sebe na zemlji in na obnebj, od Boga; da je on edini gospodar in kralj čez vesoljno stvarstvo, čez naše življenje in smrt: ali ne bomo v zavesti svoje ničnosti padli na kolena pred svojim stvarnikom, mu obljubili brezpogojno pokorščino ter svojo voljo vselej podvrgli njegovi božji volji? Ali nam današnji praznik ne kliče: „Regem, cui omnia vivunt, venite adoremus!“ Ali ne bomo danes s sv. apostolom (1. Tim. 1, 17.) vzkliknili: „Kralju večnosti, neumrljivemu, nevidnemu, samemu Bogu bodi čast in slava vse vekomaj!“

II. Apostol pravi: Vse je po njem. Občudujmo nadalje dela modrosti božje! Kdo je vzrok, da prelepo stvarjenje zavoljo greha ni bilo uničeno, da človek ni zapadel večni smrti? Glejte, to je druga božja oseba, to je Sin božji, ki je izvršil drugo veliko delo božje, odrešenje, kakor nam znana pesem potrdi z besedami:

Oče se nebeški usmili,
Vidi toľko bolečin,

Da bi se ljudje rešili,
Se ponudi božji Sin.

Da je bilo sploh to odrešenje mogoče, se je moralo stvarstvo ohraniti v svoji celoti. Kdo pa je, ki vse vlada in vodi in ohrani in skrbi za nas? To je on, ki je vse ustvaril po besedi svoje vsemogočnosti, vse lepo uravnal po svoji modrosti. Ta beseda njegove vsemogočnosti in modrosti nosi tečaje nebeške in daje trdne stebre zemlji; ta beseda zapoveduje stvarjem, da vsaka zavzame svoj prostor; ta beseda ukazuje solncu in luni, vetrovom in dežju, letnim časom . . . da se vse lepo vrsti in zemlji daje rodovitnost skozi toliko tisočletij, da se more preživiti neštevilo ljudi! . . .

A kdo je ta vsemogočna beseda, ki vse tako modro uravnava in ohranjuje? boste vprašali. Vprašajmo rajši apostola Janeza — odprimo njegov evangelij in že prve vrstice (1. 1—17.) nam povedo: „V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda . . . Vse je po njej storjeno, in brez nje ni nič storjenega, kar je storjenega . . . V njej je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudi . . . In Beseda je meso postala, in je med nami prebivala.“

Tako je druga božja oseba izvršila to, kar je Bog že po izgubljenem rajju prvim staršem obljubil. Ko so bili časi dopolnjeni, prišel je tisti, po katerem je Bog v začetku vse ustvaril, da bi bilo po njem zopet vse prenovljeno, da bi bil greh izbrisan, milost pridobljena, da bi bilo najdeno, kar je bilo izgubljenega, in tako preustvarjen nov, svet zarod. Zato je stopila večna Beseda s svojega „kraljevega sedeža“, se včlovečila v Devici Mariji in je med nami prebivala. Jezus Kristus, druga božja oseba, je postal človek, zato da bi nas storil zopet otroke božje. In Sin božji se imenuje naš Odrešenik, ker je le on sam človek postal, trpel in umrl na svetem križu, zato da bi nas odrešil, in ker se njemu kot večni Besedi božji posebno pripisuje neskončna modrost, s katero je Bog svet vodil in človeštvu pokazal pot k zveličanju.

Ko torej danes premišljujemo drugo čudapolno delo odrešenja po Jezusu Kristusu ter se spominjamo, da smo tudi mi brez svojega zasluženja „oprani od svojih grehov z njegovo krvjo“ (apoc. 1, 5.), da nas je on v svoji neskončni usmiljenosti ohranil do tega trenutka, ko smo zavoljo svoje grešnosti že zdavnaj zaslužili zavrženi biti: ali se ne bomo zgrudili pred tabernakelnom in srčno zahvalo izrekli Gospodu, ki neprenehoma prebiva med nami, da nadaljuje svoje zveličansko delo?

— Torej gre tudi njemu enaka čast, kakor Očetu, kar celo sveto pismo zahteva, ko pravi: „Vsi (naj) časté Sinu, kakor časté Očeta. Kdor Sinu ne časti, ne časti Očeta, ki ga je poslal.“ (Jan. 5, 23.)

III. Sveti apostol pravi: Vse je v njem. Te besede pa nas spominjajo, da slednjič vse vodi k Bogu kot k najvišjemu cilju in končnemu namenu. Tega bi ne smeli nikdar pozabiti. Bog vsemogočni in neizmerni obsega vse, kar je naredil, ter hoče, da bi vse služilo v njegovo poveličanje; posebno pa mi, ki smo obdarovani z umom in prosto voljo in z mnogimi drugimi prednostmi; mi naj smo njegovi v življenju in smrti, kakor sv. pismo (dej. ap. 17, 28.) omenja: „V njem živimo, se gibljemo in smo.“ V njem ima vse zadobiti svoje izpopolnjenje in svetost.

Kdo je pa, ki opravlja to veliko delo ljubezni? — Ker sv. Duh kot medsebojna ljubezen iz Očeta in Sina izhaja od vekomaj, še ravno njemu pripisujejo dela ljubezni, in posebno posvečenje, katero se godi po vlivanju sv. ljubezni, kakor potrjuje apostol (Rim. 5, 5.), rekoč: „Ljubezen je razlita v naša srca po sv. Duhu, ki je v nas.“

Tako smo mi v Bogu po milosti (božji), katero je Sin božji zaslužil, ki se nam pa deli po sv. Duhu. On nas po milosti zedinja z Bogom; saj on sam pride in hoče v nas prebivati. Zato piše apostol (1. Kor. 6, 19.): „Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, ki je v vas, katerega imate od Boga?“ Če pa v nas prebiva, deli tudi našim dušam od svojega božjega življenja in je takorekoč duša našega nadnaravnega življenja, našega izpopolnjenja in naše svetosti.

Ako potem ostanemo po sv. Duhu v tesni zvezi z Bogom, s svojo največjo dobroto in neskončno svetostjo, smo dosegli namen svojega ustvarjenja in odrešenja. Ta zveza po milosti nas slednjič pripelje k blaženemu zedinjenju s presv. Trojico v nebesih. (Cf. 2. Kor. 3. 18.)

Ko premišljujemo toliko ljubezen, ki jo skazuje človeštvu tretja božja oseba, se moramo pač vprašati, ali se še nahajamo v tej zvezi z Bogom po milosti? Nisi li je morda z grehom raztrgal? Nisi omadeževal tempeljna božjega, v katerega si bil posvečen pri svetem krstu? Če je tako, o nikar se ne obotavljalj hiteti k sodnjemu stolu sv. pokore, da se tam zopet očistiš, posvetiš, pomaziliš z darovi sv. Duha.

In ko si se z Bogom sklenil v ljubezni, sodeluj z milostjo, da te za naprej nič več ne loči od ljubezni božje. Prosi sv. Duha, da vžge v tvojem srcu ta ogenj sv. ljubezni (do Boga in do bližnjega), naj bi v tej ljubezni živel in umrl.

Tako smo videli, da je vse od Boga, tudi mi, ki nas je postavil najvišje med stvarstvom. Zato mu skazujmo sveto moljenje in pokorščino. Po njem je vse, ker nas je Sin božji brez našega zasluženja odrešil in nas ohranil, dasi smo že večkrat zaslužili pogubljenje; bodimo mu torej hvaležni. V njem vse najde svoje izpopolnjenje; v goreči ljubezni se ga torej oklenimo in se ne ločimo od njega nikdar.

Da pa to dosežeš, dragi kristjan, da ne omagaš v nobeni izkušnji in nevarnosti, kliči pogosto sv. Trojico na pomoč ter zdihni: „Vsemogočnost Očeta ohrani me; modrost Sina, pouči me; ljubezen sv. Duha razvnemi me; da bom tebe, v bistvu enega in v osebah trojnega Boga, tu na zemlji spoznal, častil in ljubil, v nebesih pa vekomaj gledal in užival.“ Amen.

Anton Žlogar.

Druga pobinkoštna nedelja.¹

Imena najsvetejšega zakramenta.

Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil. Luk. 14, 16.

Vsak kristjan lahko ume pomen prilike v današnjem svetem evangeliju. Že okoliščina, da obhajamo osmino praznika presvetega Rešnjega Telesa, opravičuje k sklepu, da bo sv. Cerkev današnjo nedeljo brala tak evangelijski oddelek, ki se ozira na

¹ Za praznik sv. Rešnjega Telesa bi bil nastopni uvod: Ta je kruh, ki je z nebes prišel. (Jan. 6, 33.) — Današnji praznik je vpeljala sv. Cerkev v hvaležni spomin na postavljenje presv. Rešnjega Telesa. V velikem tednu — v četrtek — je že utopljena v premišljevanje trpljenja in smrti, resne misli na greh in na spravno daritev na gori Kalvariji ne dajo dovolj prilike za čuvstva zahvale in veselja. Zato je modro odločila današnji praznik v cvetoči pomladi, ko se lahko razgrinja ves kras in blišč in vsa narava pomaga vernikom dostojno počastiti kralja nebes in zemlje ter se mu zahvaliti za neizrekljivo ljubezen, da hoče med nami prebivati v neznatnih podobah kruha in vina.

O teh podobah govori tudi današnji list in evangelij. V njih beremo o kruhu in vinnu, o telesu in krvi, o kruhu z nebes in o mani. Mi kot poučeni

zakrament presv. Rešnjega Telesa, in nas lahko opominja, kaj se umeva pod to večerjo evangeljske prilike. Tista večerja, katero je neki človek pripravil, ni nič drugega, kakor zakrament sv. Rešnjega Telesa, katerega je sin človekov Jezus Kristus v svoji Cerkvi postavil in jih je veliko povabil k tej gostiji. A mnogo povabljenih se je izgovarjalo ter ni hotelo priti, ker gotovo niso vedeli ceniti tiste velike, milostipolne večerje.

In tako je še tudi dandanašnji; dobri Zveličar ima pripravljeno bogato večerjo v svoji Cerkvi in prijazno vabi k njej vse vernike, a mnogi se izgovarjajo ter ne pridejo blizo, ker ne poznajo velikosti te večerje. Naša dolžnost je vedno bolj poučiti se o tem sv. zakramentu, da ga bomo toliko bolj ljubili, čistili in prejekali. Kolikor bolj se v premissljevanju vanj utopimo, toliko veličastnejši se nam dozdeva, toliko večje strmenje nam privabi. Ako premislimo samo imena, ki se dajejo tej skrivnosti, moramo že občudovati velikost evangeljske večerje; zato vam pojasnim:

Imena najsvetejšega zakramenta, ki so zanj v katoliški Cerkvi navadna. _____

Božja skrivnost v tabernakeljnu je tako visoka in globoka in široka, da nobeno ime, tudi množica imen, ne more razložiti njenega bistva in vsega pomena, saj obsega tistega, čegar „ime je nad vsa imena.“ (Filip 2, 9.) Posamični izrazi znamenjujejo le posamne žarke božjega solnca. Čujmo, kakšna imena¹ se jej prilastujejo!

Ta zakrament se imenuje:

1. Evharistija. To je grška beseda, ki prav lepo zaznamuje lastnijo tega zakramenta, in ima v našem jeziku dvojen pomen: pomeni namreč „dober, milostipoln dar,“ — in „zahvaljenje.“ — Vsak lahko izprevidi, da je ta dvojni pomen v svetem zakramentu popolnoma uresničen. Saj v njem prejmemo

katoliški kristjani vemo, kaj pomenijo te besede. One se vse ujemajo z imenom današnjega praznika, ki se po latinsko glasi: Festum Corporis Christi, po naše: Praznik Telesa Kristusovega ali presv. Rešnje Telo. — Da, s p o m i n svojih čudežev nam je v tem zakramentu zapustil usmiljeni Gospod, katerih nikdar ne moremo zadosti premissljevati. In ravno zato, da bi se laglje dopovedale vse skrivnosti, ki so v tem zakramentu, in da bi se lažje spoznale obilne milosti, ki iz njega izvirajo, zato se mu nadevlje toliko imen, katera hočem razložiti . . .

¹ Cf. St. Benedikts-Stimmen, 1881, p. 3 sq.

najboljši dar, meso in kri Zveličarjevo. Njega samega z njegovim božanstvom in človeštvom, začetnika vseh milosti, tistega, ki je „poln milosti in resnice“ (Jan. 1, 14.) in o katerem sv. Pavel (Rim. 8, 32.) piše: „Kako bi nam z njim Oče nebeški vsega ne bil podelil.“

„Zahvaljenje“ je ta zakrament tudi najbolj popolno. Neprenehoma se iz tabernakeljna vzdiguje zahvala Kristusova v nebesa in posebno po sveti maši opravlja Jezus najpopolnejšo, neskončno dragoceno zahvalno daritev svojemu nebeškemu Očetu. To znamenovanje se kaj prilega onemu, kar je Zveličar storil pri postavljenju tega zakramenta. Kajti v duhu zahvale do nebeškega Očeta ga je postavil kot najpopolnejši dar, kar se razvidi iz svetopisemskih besed (Luk. 22, 19.): „In je vzel kruh, zahvalil, razlomil ter dal svojim učencem, rekoč: To je moje telo, ki bo za vas dano.“ — Le po Kristusu, po darovanju te najsvetejše skrivnosti moremo tudi mi Bogu dati zahvalo, ki je njega in vseh nam podeljenih milosti popolnoma vredna in dostojna.

2. Miza Gospodova. Tako imenuje sveti zakrament že psalmist (22, 5.): „Mizo si napravil pred mojim obličjem, njim nasproti, ki me nadlegujejo... in moj upijanljiv kelih, kako veličasten je!“ (Cfr. razlago Alliolijevo.) Sv. Pavel pa pravi: „Ne morete mize Gospodove deležni biti in mize hudičev.“ (1. Kor. 10, 21.) Kot mizo hudičev imenuje sveti apostol malikovalsko daritev in večerjo; kar se je namreč malikom darovalo, bilo je daritev za hudobnega duha; tej mizi nasproti postavi „mizo Gospodovo“, krščansko daritev in večerjo ali zauživanje svetega zakramenta. Bogata večerja je za nas pripravljena pri mizi Gospodovi; Kristus sam je pogostovalec in jed obenem; on nam mizo pogrinja ter nas redi, ne z minljivo hrano, ampak s svojim sv. mesom in krvjo. Gospod primerja to večerjo s kraljevsko ženitnino. (Mat. 22.) Kakor se pri kraljevi mizi najbolj izbrana jedila predstavljajo gostom, tako se pri mizi Gospodovi, kjer se naša duša zaročuje z Jezusom, daje nebeška jed.

3. Sveta večerja. Sveti zakrament se zato tako imenuje, ker ga je Zveličar postavil na večer pred svojim trpljenjem, ko je z apostoli jedel velikonočno jagnje. Tudi ta naslov nas mora navdati s svetim spoštovanjem in hvaležnostjo do te skrivnosti, ker nas spominja tistega veličastnega trenutka, ko jo je Kristus postavil. „In kadar so jedli, je vzel Jezus kruh, in ga je posvetil,

in razlomil ter jim dal, in jim je rekel: Vzemite, to je moje telo. In je vzel kelih in je zahvalil in jim dal . . . ter rekel: To je moja kri nove zaveze, katera bo za njih veliko prelita.“ (Mark. 14. 22.—24.) Bil je zadnji večer, ob katerem je ljubeznivi Zveličar bival med svojimi učenci, drugi dan je imel zanje trpeti in umreti. Tu hoče spomin nase zapustiti. In kak spomin? Nič drugega kot samega sebe, svoje meso in kri pod podobami kruha in vina. Moral se je ločiti od nas, a vendar je hotel med nami ostati, zato je v svoji vsemogočnosti in ljubezni postavil ču de ž tega svetega zakramenta.

4. Najsvetejše ali najsvetejši zakrament. V stari zavezi se je imenovalo Najsvetejše (ali presveto) tisti del sv. šotora, kjer je bila skrinja zaveze, v kateri je bila shranjena mana pa kamniti tabli z božjimi zapovedmi. Nad skrinjo zaveze je Bog med dvema zlatima keruboma kraljeval v skrivnostnem oblaku ter razodeval svojo voljo. Le duhovni so smeli skrinjo zaveze nositi, ki je bila vedno odločena od ljudstva, in ako se je kdo nespoštljivo dotaknil, ga je Bog kaznoval s smrtjo. — Koliko bolj za služi božji zakrament, da se kot Najsvetejše nove zaveze časti in moli! Kajti v tem nimamo samo tabel z zapovedmi, ampak postavodajalca samega, ne samo mano kot predpodobo, ampak resnični, bistveni kruh življenja, Svetega vseh svetih, studenec vse svetosti, začetnika, predpodobo in zgled vsega posvečevanja. Iz tega Najsvetejšega se tudi vsa svetost izliva v druge zakramente. In če je Bog v skrivnostnem oblaku nad skrinjo zaveze po duhovnih govoril z ljudstvom v njegovih potrebah, pa zdaj Jezus noč in dan prebiva v podobi kruha, da sleherni vernik more brez posredovanja k njemu stopiti ter si tolažbo in pomoč zadobiti, ker vsem velja ljubeznivo vabilo: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 29.)

5. Sveta hostija. Ta izraz pomeni toliko kot „daritev“. Imenuje se pa zato, ker se v njej Kristus svojemu Očetu doprinaša v dar. Že njegova pričujočnost in neprenehano bivanje v tabernakeljnu je „daritev“ (v širjem pomenu te besede), je duhovno darovanje samega sebe. Kajti to prebivanje je že nekako žrtvovanje samega sebe; tukaj skriva svojo neskončno velikost pod malo podobo kruha, svojo nerazumljivo modrost pod ponižno molčečnostjo, svojo neizmerno mogočnost pod navidezno slabostjo; tukaj torej Zveličar opravlja žrtev ali daritev ponižnosti, pokorščine, ljubezni in poslavitve, ker pokoren besedi mašnikovi

iz ljubezni do ljudi in v povečanje svojega Očeta tukaj prebiva v neznatnih podobah, dokler se te ne izpremenijo. A prava „daritev“ v navadnem, ožjem pomenu je ta skrivnost kot sveta maša: Ker tu imamo vidni dar, namreč meso in kri Jezusovo v vidnih podobah kruha in vina, in ta dar se daruje Najvišjemu. Da se v daritvi priznava božje gospodarstvo, se mora dotični dar izpremeniti in razdejati (žrtvovati), v sveti maši pa Jezus svoje telo, ki ga je na križu žrtvoval, svojo kri, ki jo je ondi preлил, enako radovoljno daruje kakor na križu. In ker so na oltarju podobe kruha in vina ločeno pričujoče, nam bistveno — a skrivnostno — predočujejo resnično delitev krvi od telesa, torej smrt Jezusovo. Zato piše apostol (Kor. 11. 23.): „Kolikokrat boste jedli ta kruh in kelih pili, boste oznanjevali smrt Gospodovo.“

6 S tem v zvezi stoji nadaljno znamenovanje: **Zakrament oltarja**. Sv. daritev se namreč opravlja na oltarju; ondi se kruh izpremeni v sv. telo in vino v sv. kri Jezusovo vsled božjih besed, ki jih mašnik izgovarja; na oltarju v tabernakeljnu se shranjuje in od ondod se vernikom deli: kot

7. **Sveto obhajilo**. Temu zakramentu pravimo tako, ker kristjani pri njega zauživanju obhajajo velike skrivnosti, obhajajo spomin Jezusovega trpljenja in smrti, spomin večne sprave ljudi z Bogom, obhajajo spomin večne ljubezni Jezusove, vsled katere se z njim združijo in sklenejo tako, da postanejo z njim eno telo. To je res čudodelno obhajanje (obhod) Jezusa od enega njegovih bratov do drugega, katerega nasledek je tisto tesno medsebojno združenje kakor eno veliko duhovno telo. In ravno ta zadnji pomen je bistven za sveto obhajilo ter se sklada z latinskimi izrazom: *communio*, kar toliko pomeni, kot *združenje*, *zedinjenje*. To sklenjenje v svetem obhajilu je dvojno: telesno in duhovno. Telesno obstoji v tem, da se sveti zakrament z našim telesom združi, tako da je res pravi tabernakelj, dokler se podobe ne izpremene. Višje in trajno združenje je pa duhovno, vsled katerega se Jezus s svojo milostjo preseli v naše duše in v nas ostane, če so tudi podobe kruha in vina izginile, kar sam zagotavlja, rekoč: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 6, 57.) Le smrtni greh more ločiti in raztrgati to zedinjenje z Jezusom. Kako se moramo torej varovati smrtnih, pa tudi da celo z malimi grehi ne žalimo te duhovne zveze z Zveličarjem! — Sveti zakrament pa ni le združenje posameznega s Kristusom, ampak tudi zedinjenje vernikov

v Kristusu; po svetem obhajilu smo združeni z Jezusom in po njem eno — eno telo (duhovno), kar apostol potrjuje, rekoč: „Akoravno nas je veliko, smo en kruh, eno telo vsi, ki se enega kruha udeležujemo.“ (1. Kor. 10, 17.) En in isti kruh vsi uživamo in postanemo, če ga vredno jemo, en sveti kruh, t. j. skrivnostno telo Kristusovo, vsi smo njegovi udje, on nas vseh glava. Obhajilo pomeni torej, da ne le posamni vernik v njem obhaja zedinjenje z Jezusom, ampak tudi vsi verniki obhajajo svoje združenje z Zveličarjem in med seboj. Glede na to sv. Cerkev imenuje ta zakrament znamenje edinosti, vez ljubezni, podobo soglasja. (Trid. sess. 13. c. 8.)

8. Zopet s tem imenom v zvezi je drugo: Sv. popotnica. Ta zakrament nam je krepčilo in oživljanje za vso pot proti večnosti skozi solzno dolino. Kakor popotnik pri svojem obhodu potrebuje jedi in pijače, da ne omaga, tako tudi naše duše, da na potu čednosti ne opešajo, nego stanovitno napredujejo. V tem smislu je vsako obhajilo tudi v zdravih dneh popotnica. Posebno pa je ta zakrament popotnica pred odhodom iz tega sveta v večnost. In kaj naj kristjana za ta zadnji pot bolj pokrepča kakor telo Jezusovo, ki more vžgati v nas tisto ljubezen, ki je pripravljena celo življenje darovati za tistega, ki ga je prvi za nas žrtvoval? Kaj nas bi na smrtni postelji napolnilo z večjo tolažbo in z zaupanjem, kakor vredno obhajilo, v katerem pride Jezus k nam, ki nas bo sodil? Zato molimo pogosto za milost, da bi pred svojo ločitvijo vredno prejeli sveto popotnico.

9. Največji zaklad. Ni ga namreč zaklada ne v nebesih, ne na zemlji, ki bi našo molitev in ljubezen bolj zaslužil kakor Jezus v svetem zakramentu. Saj je v njem studenec, začetnik, obseg vsega dobrega, zaklad, ki ima vso sladkost v sebi, večni božji zaklad, Bog sam. Vse pozemeljsko blago nas ne more zadovoljiti in osrečiti, posvetni zakladi imajo le toliko cene, kolikor nam pripomagajo Boga častiti; torej se ne navezujemo na pozemeljske zaklade, ampak hrepenimo le po Najvišjem zakladu, ker nas za večno obogati; pred njim pripogibajmo svoja kolena!

10. Telo Gospodovo ali Rešnje Telo, to je Kristusovo, ki ga imenujemo svojega Gospoda. Obenem zaznamuje pa vse, kar spada k njegovemu sv. Telesu, kar se mu spodobi, zato se reče tudi Rešnje Telo, kar nekateri pravilno razlagajo za: resnično, resno, pravo Telo Kristusa Jezusa, našega Odrešenika.

11. Ker pa je to, zato ga Kristus sam imenuje: Kruh življenja, rekoč: „Jaz sem kruh življenja.“ (Jan. 6, 48 et 35.) „Vaši očetje so jedli mano v puščavi, in so umrli. Ta je kruh, ki z nebes pride, da, kdor od njega jé, ne umrje. Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“ (Jan. 6, 49–52.) Kruh se imenuje ta sv. zakrament, ker je Kristus pod podobami kruha v njem pričujoč. Je pa sveti zakrament v resnici kruh življenja, ker vzdržuje, krepča, pospešuje nadnaravno življenje v naših dušah, katero ima večno trajati in v nebesih najti svoje dopolnjenje. Pa ta kruh je tudi zastava večnega življenja, kar Jezus sam pove, rekoč: „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55.)

12. Iz tega že se razvidi, da ga po pravici imenujemo: nebeški kruh. Kajti ta kruh pride iz nebes; ta kruh so naša nebesa na zemlji, ta kruh vodi v nebesa. To potrjujejo Zveličarjeve besede pri sv. Janezu (6, 33.): „Kruh božji je tisti, kateri je prišel z nebes, in svetu daje življenje.“ „Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel;“ (v. 51.) in pod to podobo svoje vernike živi in vodi v nebesa.

13. Sv. Rešnje Telo imenujemo angelski kruh, angelsko jed, ker hrani tisto Jagnje božje, pri čegar pogledu se angeli nasitujejo z nebeško slastjo, z največjim veseljem; in kakor je jed Sinu božjega, da izpolnjuje voljo svojega Očeta (Jan. 4, 34.), tako je jed angelov pokorščina (cf. ps. 102, 20.) in natančno izpolnjevanje povelj Jagnjetovih, krog čegar sedeža so zbrani. (Razod. c. 5, 8. . . .) Po zauživanju tega kruha postanemo pa tudi mi deležni sreče in sladkosti angelskih trum, in naj bi bili podobni angelom v sv. čistosti, v žarni ljubezni in zvesti pokorščini do Boga. Ali ta naslov nas obenem opominja, da moramo z mišljenjem in pobožnostjo sv. angelov prejemati ta sv. zakrament, potem bomo deležni one sladkosti angelskega kruha, o katerem že psalm (77, 25.) pravi: „Kruh angelov je jedel človek.“ In bukve Modr. (16, 20.): „Svoje ljudstvo si živil z angelskim jedilom ter si jim kruha brez truda pripravljenega z neba pošiljal, kateri je v sebi imel vse razveseljevanje in sladkost.“

14. Slednjič ga imenujemo: Skrivnost vere. Saj so v tem svetem zakramentu res neizrečeno velike skrivnosti, ki presegajo ves um. Jezus je v njem na skrivnostni način pričujoč.

Naše oči vidijo podobo kruha in vina, in vendar to, kar vidimo, ni kruh, ni vino, temveč je pravo telo in prava kri Zveličarjeva. Um in čuti se tu motijo, le vera je tu naša luč.

Iz teh različnih imen in naslovov presv. Rešnjega Telesa lahko spoznaš, kristjan moj, kako velik, dragocen zaklad imamo v tem svetem zakramentu. Kar je solnce na nebu, studenec v zemlji, srce v telesu, to je sv. Rešnje Telo za svet. Brez solnca otrpne narava, brez studenca usahnejo livade, brez srca razpade telo. Brez evharistije ugasne luč svete vere, se izgubi upanje večnega življenja, se ohladi ter zamre sv. ljubezen. O kako velika in v resnici kraljevska je ta večerja, katero je Sin božji pripravil in tudi nas tako prijazno povabil nanjo. Nikari ne preslišimo njegovega glasu in se nikdar ne izgovarjajmo, kakor evangelski nespametneži, ki potem za vekomaj več niso okusili njegove večerje. Mi pa le radi poklekujmo krog mize Gospodove, ker vemo, da je sv. Rešnje Telo napolnilo Cerkev s svetniki iz vseh narodov, nebesa pa z zveličanimi; saj je ono pravo kraljestvo milosti, je življenje sveta, ker je sam Jezus, naš Bog, češčen in hvaljen vekomaj. Amen. *Anton Žlogar.*

Tretja pobinkoštna nedelja.

Liturgična pridiga o prazniku in podobi Jezusovega presv. Srca.

(Obenem govor za praznik Jezusovega presvetega Srca)

Ta grešnike sprejema in je ž njimi.
Luk. 15, 2.

Ravnokar prebrani evangelij se kaj lepo prilega soprazniku, ki ga je sveta Cerkev obhajala pretekli petek, namreč sopraznik presvetega Srca Jezusovega. V današnjem evangeliju nam predstavlja Zveličar v dveh lepih prilikah: o možu, ki gre za izgubljenno ovco, in o ženi, ki išče izgubljeni denar, veliko ljubezen, katero goji v svojem božjem Srcu do ubogih grešnikov. Na to svoje Srce nas Gospod sam opozarja; on nam hoče v njem pokazati svojo ljubezen, ker jo tu najlože gledamo, najlože si jo predočujemo. S tem pa hoče vneti

tudi našo ljubezen; kajti prava ljubezen zbudi nasprotno ljubezen.

Čudovito veliko pa je Gospod storil, da bi si pridobil našo ljubezen. Iz tega namena je postal človek ter se prikazal med nami v ljubeznivi podobi otroka... Ker nas je ljubil do konca (Jan. 13, 1.), postavil je presveti zakrament presvetega Rešnjega Telesa, da vedno prebiva med nami. In ko je vkljub tem dokazom ljubezni mnogo kristjanov ostalo malomarnih in mlačnih, dal jim je nov pomoček, ki naj bi razvnel njih srca in pospešil čednostno življenje. In to je njegovo presveto božje Srce.

Ni ga skoro predmeta, ki bi bolj zaslužil naše češčenje, kakor ravno Srce Jezusovo; kajti vse, kar imata nebo in zemlja lepote in ljubeznivosti, združuje se v njem kakor v sredotočju. Tega se boste prepričali, ko vam razložim pomen:

a) praznika,

b) podobe Jezusovega Srca.

1. Praznik presvetega Srca Jezusovega ne sega v prve čase krščanstva, nego je vpeljan šele v novejši dobi. Sv. Cerkev, katero vodi Duh božji, dela kot moder gospodar, ki po potrebah raznih časov iz svojih zakladov prinaša staro in novo. (Mat. 13.) A vendar se dá pobožnost k Jezusovemu Srcu dokazati že iz starodavnih časov. Le toliko znana ni bila ljudem, kakor dandanašnji. Tega se prepričamo iz naslednjega.

1. Pobožne duše so na tihem že zdavna častile najsvetejše Srce. Cerkveni pisavec iz II. stoletja nam pripoveduje smrt mladega mučenca, ki je bil obžgan z žarečimi železnimi ploščami, in ob sklepu popisa pristavi, da je ta trpin mogel prestati neznansko muko le zato, ker je bil pokrepčan iz studenca žive vode, ki teče iz Srca Jezusovega. Sv. Avguštin pa piše: „Stotnik je s sulico prebodel stran Kristusovo in odprl njegovo Srce; tje noter hodim in v miru počivam.“ V srednjem veku sv. Bernard navdušeno proslavlja božje Srce: „O kako dobro, prijetno je, v tem srcu prebivati. V tem tempeljnu, v tem svetišču, pred to skrinjo zaveze hočem moliti, Gospodovo ime hvaliti in s prerokom klicati: Našel sem srce Jezusa, svojega kralja, svojega brata, svojega prijatelja.“

Enako lepo in spodbudno pišejo poznejši častivci sveti Bonaventura, Tomaž Akv., Franc Sal., Ignacij, Franc Ks.; svete Klara, Jedert, Mehtilda, Katarina Sijenska, Magdalena Paciška, Terezija, Brigita in druge.

Tako so premnogi gojili pobožnost do presvetega Srca, a splošno se je razširila šele v drugi polovici XVII. stoletja. V ta namen si je Gospod sam izvolil preprosto osebo, da so se zopet izpolnile svetopisemske besede: kako Bog marsikaj skrije modrim ter razodene malim. (Mat. 11, 25.)

Živela je v mestu Paré na Francoskem pobožna redovnica M. Marjeta Alakok, katere največje veselje je bilo klečati pred tabernakelnom in se v srčni molitvi pogovarjati z Jezusom ljubim ženitom svoje duše. Ko v osmini praznika presv. Rešnjega Telesa zopet tako v tihi molitvi zamaknena kleči, prikaže se jej Jezus z nebeško svetlobo obdan ter jej razodene skrivnost ljubezni svojega Srca. S prstom kažoč nanj jej milo govori: „Glej, to je tisto srce, ki je ljudi tako močno ljubilo, da je vse pretrpelo, se čisto utrudilo in upehalo, skazati jim svojo ljubezen. Ali mesto hvaležnosti pa od premnogih nič drugega ne prejmem, kakor nehvaležnost po njih zaničevanju, nespoštljivosti, njih božjih ropih in njih mrzloti proti meni v zakramentu moje ljubezni.“ — Zato jej zapove, naj se prvi dan po osmini presv. Rešnjega Telesa (v petek) obhaja poseben praznik k časti njegovega Srca, da bi se tako zadostovalo zbog nečasti, ki se godi njegovemu najsvetejšemu Srcu. Gospod jej tudi obljubi, da hoče čez vse tiste, ki se bodo udeleževali te pobožnosti do njegovega presvetega Srca, razliti obilnost svojih milosti in blagodarov.

Ali kakor skoro vsaka dobra stvar tudi to prizadevanje Marjetino zadene na velike ovire in hude nasprotnike med svetom. Celo mnogo njenih tovarišic jo zasmehuje kot sanjavko. Toda Jezus, ki jo je izvolil v to častno nalogo, jo tudi nadalje podpira, gane in izpreobrne njene družice, posebno novinke, da začno častiti njegovo presveto Srce. Višji pastirji so potem vso to zadevo natanko preiskali, na njih prošnjo so to pobožnost rimski papeži, ko so se prepričali, da ni od ljudi izmišljena, ampak da je delo božjega usmiljenja, potrdili, vsem vernikom priporočali in obdarovali z mnogimi odpustki.

Tako so razni papeži vpeljali ali potrdili mnoge družbe ali bratovščine k časti sv. Srca Jezusovega ter jih obdarovali z mnogimi odpustki. Že papež Inocencij XII. je l. 1693. podelil odpustke vsem častivcem presv. Srca, katere so naslednji papeži Klement XI., Inocencij XIII., Benedikt XIII. še pomnožili. To češčenje se je potem hitro širilo po vsej Evropi, posebno še, ko je papež Klement XIII. l. 1765. za to vpeljal poseben praznik ter zanj dovolil lastne mašne in duhovne molitve; in ga slednjič Pij IX. l. 1856. zapovedel za vso katoliško Cerkev ter 16. junija l. 1875.

ravno ob 200 letnici te pobožnosti vso Cerkev posvetil in izročil temu božjemu Srcu. Papež Leon XIII. je l. 1900. prav slovesno izvršil posvetitev vsega človeštva presv. Srcu Jezusovemu. Po ukazu papežu Pija X. se ta posvetitev ponavlja vsako leto na praznik Jezusovega Srca.

2. In če se vprašamo, kaj pravzaprav častimo ob tem prazniku s pomenljivimi pobožnimi vajami, nam odgovori že ime: presv. Srce Jezusovo.

Mi častimo telesno, živo Srce Jezusa Kristusa, ki je Bog in človek skup v eni osebi, ki zdaj sedi na desnici Očetovi in biva med nami v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Tega srca si ne smemo nikdar ločenega misliti od Jezusove osebe, temveč živo in torej sklenjeno z njegovo presveto osebo. Častimo pa ga zato: a) ker je en, in sicer najimennitnejši del vse časti vrednega Telesa Kristusovega in njegove presvete osebe, v kateri sta božja in človeška natora za vekomaj sklenjeni in b) ker je najprimernejša podoba Jezusove božje in nebeške ljubezni.

To živo telesno človeškemu enako srce, ki je nerazdružljivo sklenjeno z božjo natoro v osebi Jezusovi, je predmet našega češččenja, naše hvale in zahvale. V ravno tem pomenu, kakor častimo in molimo Sinu božjega, gre temu božjemu Srcu neskončna božja čast in hvala (cultus latrae). Tedaj je češččenje Jezusovega Srca ravno to, kar češččenje Jezusa Kristusa samega, ki je po svoji božji natori vreden božje časti, ker je to njegovo Srce — Srce božje osebe ter se od nje ne sme in ne more ločiti; kdor torej moli in časti Jezusovo Srce, moli in časti Kristusa, ki je čez vse hvaljen Bog vekomaj.

Jezusovo Srce pa je tudi najprimernejša podoba Njegove ljubezni do človeštva, ker dušni občutki, veselje, žalost, ljubezen zadevajo najbolj ta plemeniti del človeškega telesa, ki je pogoj in središče gibanja in življenja; tako da je bilo srce od nekdanj vsem narodom naravna podoba znotranjega čutja, posebno pa ljubezni, česar se bomo še bolj prepričali, ako si pazno ogledamo podobo Jezusovega Srca.

II. Po krščanskem svetu je ni več skoro hiše, ni kapele, ni cerkve, da bi ne imela kake slike ali kipa ali podobice presvetelega Srca Jezusovega. V obliki in izpeljavi utegnejo biti te podobe različne cene, veljave in umetnijske vrednosti, bolj ali manj ozaljšane, a v bistvu so si enake. Tako se nam predočujejo, kakor si je želel Gospod sam.

V svojem življenju popisuje blažena Marjeta Alakok Jezusovo prikazen na dan sv. Janeza Ev. ter pravi: „Ko sem prejela svojega Zveličarja v svetem obhajilu, podelil mi je milost, ki se mi je zdela taka, kakršno je ljubljene učenec njegov prejel po zadnji večerji. Predstavljeno mi je bilo Jezusovo Srce kakor na prestolu z ognjem in plamenom obdano, žareče od vseh strani, bolj svetlo kot solnce in prozorno kot kristal; rana, katero je prejelo na križu, je bila vidna. Trnje venec je bil ovit krog tega svetega Srca, in križ je bil vrh njega zasajen... Zagotovil me je, da ima posebno dopadajenje, če bo videl počesčena notranja čuvstva svojega srca in svoje ljubezni pod tako podobo svojega Srca, kakršna je bila meni pokazana, in zato je hotel, da se ta podoba očitno izpostavi, da bi tako ganila neobčutljiva in mrzla srca človeška. Obenem mi je obljubil... da bo taka podoba povsod, kjer se bo izpostavljala k češčenju, širila obilen blagoslov?“

In v taki podobi, v kakršni se je prikazalo blaženi Marjeti Alakok, izpostavlja se zdaj vernikom v počesčenje, da bi se vnemala njihova srca za ljubezen, katero Jezus neprenehoma goji do njih. To veliko ljubezen nam kažejo znamenja, ki jih vidimo na podobi presvetega Srca.

1. Jezus kaže ali drži svoje božje Srce, ki plava v ognjenih plamenih, obdano s svitlimi žarki. Ti plameni predočujejo tisto neskončno, vesoljno ljubezen, katero je gojilo božje Srce do človeštva, dokler je Gospod hodil po zemlji, in katere je še zdaj napolnjeno, ko kraljuje v nebeškem veličastvu in prebiva tudi med nami v presvetem Rešnjem Telesu. Njegova ljubezen kot goreči grm neprenehoma gori, pa ne pogori, ker je stanovitna, nima ne konca ne kraja, „ko je svoje ljubil, ljubil jih je do konca“; gori kot tisti nebeški ogenj, ki ga je on prinesel na zemljo, in želi, da gori. V resnici, kaj bo ogrelo in omečilo trdo srce, katero pri tem vidnem ognju ljubezni ostane trdo, mrzlo in ledeno? To ljubezen Gospodovo nam je občudovati posebno ob prazniku njegovega Srca. Ali ne bomo zdihnili, naj bi posijalo nekaj njenih žarkov v naše srce? Ali ne bomo prosili: „O sladko Srce Jezusovo, daj, da te ljubim bolj in bolj.“

2. Da bi pa ta vidna podoba Gospodove ljubezni imela še večji vpliv in vtis na človeško srce, kaže nam jo v znamenjih trpljenja. Kot tako znamenje vidimo rano v njegovem Srcu. To rano mu je naredila sulica vojakova, s katero je odprl njegovo stran, in zdajci je tekla kri in voda iz nje. (Jan. 19.)

In tako je že mrtvo srce še trpelo za nas. „Jezus pa je to pripustil — pravi sv. Bernard — da bi skozi Kristusovo odprto stran imeli pristop k njegovemu srcu; srce je bilo ranjeno, da bi si mi v njem počili od vseh težav.“

Ta rana nam še zdaj kliče, da je njegovo srce zmiraj odprto in da v vseh stiskah ondi najdemo pomoč. Na to odprto stran s kapljajočo krvjo nam kaže mili Zveličar ter vabi: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi, jaz vas bom poživil . . . in bote pokoj našli svojim dušam.“ (Mat. 11, 28, 29.) — A zakaj nam še kaže to ranjeno srce, iz katerega teče kri? Spomniti nas hoče na tisto nevidno rano, katero neprenehoma grešniki vsekujejo temu najboljšemu Srcu. Koliko kristjanov vihti sulico naravnost v to milo Srce. Marsikateri vihti sulico napuha, sulico lakomnosti, sulico nečistosti, sulico jeze, nevoščljivosti, požrešnosti . . . ter rani ljubeznipolno Srce. Rani ga z nedostojnim obnašanjem v cerkvi, rani z nevrednim obhajilom, rani s krivičnostmi in goljufijami . . . da vnovič krvavi. — — O, pogled na to globoko rano naj zaboli in rani tudi naša srca, srca vseh grešnikov, da skesani in potrti trkajo na prsa, po tej rani iščejo in najdejo pot do studenca milosti, se ondi očistijo, in dobe vso tolažbo in zavetje, kakor potrjuje sv. Peter Damijan rekoč: „V tem presvetem Srcu zadobimo orožje, da se branimo zoper sovražnike; zdravila, da se ozdravljamo; močno pomoč zoper skušnjave; najslajšo tolažbo v trpljenju in čistega veselja v tej solzni dolini.“ Ali ne zasluži torej to ranjeno Srce, da ga posebno častimo; da so vsaj pravični pri njegovem pogledu ginjeni ter pripravljani zadostovati s češčenjem za razžaljenja, ki mu jih prizadevajo trdovratni grešniki.

3. Tretje znamenje njegove ljubezni je trnjeva krona, katero vidimo ovito krog Jezusovega Srca. Zakaj nam kaže svoje Srce s trnjem opleteno in ga tako stavi v počeščenje? Ali ni, kakor bi Gospod milo govoril: Moj sin — hči! — s tem trnjem sem bil ranjen od tistih, ki bi me morali ljubiti; od tistih, za katere sem daroval svoje življenje. Za dobro, ki sem ga jim skazal, so mi hudo povrnili, in sovraštvo so mi dali za mojo ljubezen. — Ti bodeči trni nas spominjajo vseh razžaljenj, ki so se mu prizadejala med njegovim 33 letnim življenjem na zemlji, in ki se mu še vedno prizadevajo od mnogih grešnikov, posebno v presvetem Rešnjem Telesu. Le pomislite, ali niste bili morebiti tudi med onimi, ki bi bili lahko že od svoje mladosti pleli vence po-

božnosti, nedolžnosti, duhtečih čednost . . . ovili jih krog Srca Gospodovega ter mu delali veliko veselje; — — pa ste rajši pobirali trnje, spletali ga v krono ter ovijali krog milega Srca! Trnje, s katerim so grozni rabeljni kronali Jezusa, je veliko več bolečin delalo srcu, kakor pa njegovi glavi, saj vemo, kako nas vsaka rana zaboli in zaskeli notri pri srcu. In vkljub temu nas Jezusovo Srce ni nehalo ljubiti ter je dokončalo vso trnjevo pot, katero moramo tudi mi nastopiti, ako hočemo kdaj nositi krono časti in slave. Zato nam je porok presveto Srce; le zvesto ga častimo!

4. Iz srede presvetega Srca pa se vzdiguje križ, zapadek vseh bolečin. Križ izraste takorekoč iz njega, ker brez srčne ljubezni Jezusove bi ne imeli tega znamenja odrešenja. Križ je glasno znamenje njegove trpeče, križane ljubezni. Na križu je Gospod svojo glavo nagnil ter ponudil človeštvu poljub nebeškega miru. „Nihče nima večje ljubezni — pravi sam — kakor če da življenje za svoje prijatelje.“ To je on čudovito dokazal na križu, ker je umrl ne samo za prijatelje, temveč tudi za grešnike. In to še vedno ponavlja v presveti daritvi nove zaveze. — Nam se ni torej hvaliti v ničem drugem, nego v križu Gospoda našega Jezusa Kristusa, na katerega povzdignjen je On vse k sebi potegnili.

Ta križ pa je tudi najpripravniši les vžgati ogenj svete ljubezni, kakor pravi sv. Ignacij; križ je bil preprostim in učenim šola in vir modrosti in svetosti. „O sveti križ, življenja luč — o sveti križ, nebeški ključ — ponižno te častimo — zvestobo obljubimo!“

Naj že premišljujemo pomen podobe ali praznika Jezusovega Srca, vselej se spominjamo dokaj tehtnih naukov, spodbudnih resnic. Blagor nam, ako jih tudi mi ohranimo v svojem srcu; pripravne so razvneti ga za čisto ljubezen, ki plameni v presvetem Srcu. Torej častimo ta vzvišeni, skrivnostipolni predmet tega praznika, saj je to volja Jezusa samega. Obiskujmo pobožno njegovo podobo in gledajoč njena pomenljiva znamenja zdihujmo: Bodi češčeno, hvaljeno, ljubljeno in moljeno narsvetejše Srce Jezusovo zdaj in vekomaj — gotovo bomo deležni onih blagodarov, ki jih je Gospod sam obljubil. Amen.

Anton Žlogar.

Četrta pobinkoštna nedelja.

1. Življenje hitro mine.

On je stal pri genezareškem jezeru.
In je videl dva čolna ob jezeru stati.
Luk. 5, 1—2.

Stal sem ob bregu jadranskega morja in zamišljeno gledal čez nepregledno vodeno planjavo, ki se je razprostirala pred mano. Ljudje in vozovi so švigali za mojim hrbtom gori in doli, vendar me ni nihče motil v tihem premišljevanju — stal sem ob bregu le sam. — Kar naenkrat pa zapazim, da se zbirajo okrog mene ljudje: vedno le več jih je bilo: otroci, odrastli, stari, mladi, gosposki in preprosti. Izprva se mi je zdelo to čudno; ko sem pa videl, da ne gledajo ti ljudje name, ampak nekam tje čez morje, začel sem še jaz gledati proti tisti strani. Zagledal sem v daljavi veliko ladjo, ki je z razpetimi jadri naglo kakor sivi jastreb plula proti mestu. Bila je še precej daleč od brega, in že so začeli ljudje na ladji z belimi ruticami mahati in pozdravljati; prav tako so odzdravljali tudi ljudje, ki so stali z menoj na bregu. Ko je prišla pa ladja do brega in so se morski popotniki vsuli ž nje, o kako veselje je takrat nastalo na bregu! Vse vprek se je pozdravljalo, objemalo in poljubovalo, tako, da je postalo milo pri srcu še meni, ki nisem tam nikogar poznal.

Ali veste pa, predragi, zakaj so se ti ljudje tako veselili, ko so stopili z ladje? — Zato so se veselili, samo zato, ker so srečno vtekli nestanovitnim, nezanesljivim in nevarnim valovom morja. Tudi mi, ljubi moji, živimo v ladji in plavamo čez nevarno morje življenja proti varnemu obrežju večnosti, kjer nas čakajo naši rajniki. Življenje na svetu je nestanovitno in nevarno in hitro mine. Te misli si hočemo danes natančneje ogledati.

I. Malo časa traja vse, kar nam ponuja pozemsko življenje dobrega ali hudega.

Egiptovski kralj Sezoster se je tako zmagovalno vojskoval, da je premagal in si podjarmil štiri druge kralje. Ko se je kot srečen zmagovalec vračal iz vojske, so morali štirje premagani kralji vleči voz, na katerem je on sedel. Eden izmed teh kraljev se je pa med potjo večkrat nazaj ozrl na vozova kolesa in se začel nazadnje glasno smejati. Kralj Sezoster ga povpraša,

zakaj se v največji sramoti in nesreči smeje? — On mu pa odgovori: „Premišljeval sem kolesa pri vozu. Videl sem, da se vrte; in vselej, ko se zavrtje, pride, kar je spodaj, zgoraj, kar je zgoraj, pa spodaj. Ti si sedaj zgoraj, jaz pa spodaj; toda dobro si zapomni: kolo tvoje sreče se bo kmalu obrnilo in prišel boš s slavne visokosti v sramotno nizkost.“

Opoteča, kakor kolo, je vsa posvetna sreča; vrti se neprenehoma in se obrača, človek je pa prah, ki se tega kola prijema in ves omotičen od njega zopet odpada. Zato, ljubi človek, ki se srečnim prištevaš, varuj se, varuj, ker stojiš na kolu, pa boš lahko danes ali jutri pod kolom ležal. Ne zanašaj se na posvetno srečo in zemeljske dobrote; ne misli, da si na svetu zato, da bi si pripravil prijetno življenje, nečimurne hvale in premoženje; ne reci, jaz imam, kar sem iskal, premoženje, spoštovanje pri ljudeh, kaj se mi more zgoditi? — Prijatelj! — Sreča je opoteča, je okrogla. Še malo, in izgubil boš vse, še malo, in zapustil boš vse. Gorje ti, ako ne iščeš, kar ostane na veke: vernega srca, dobrih del in lepih čednosti; ker tvoja duša bo šla v večnost gola, naga, sestradena in pobita kakor popotnik, katerega so razbojniki napadli in oropali!

Bil je v starodavnih časih v Lidiji imeniten kralj, po imenu Krez. Po celem svetu je slovel zavoljo svojega bogastva. Toda perzijski kralj Cir ga je premagal v vojski, ga vjel in ga obsodil k smrti na gromadi. Že stoji na gromadi, že se vali okrog njega črn dim, in tedaj zavpije revež na ves glas: „O Solon, Solon, Solon!“ — Modrijan Solon ga je bil namreč enkrat poprej opomnil, naj pomisli, da je posvetna sreča nestanovitna in da se ne sme nobeden srečnega imenovati pred smrtjo. — Ko je Cir izvedel, zakaj je nesrečni kralj na gromadi tako zaklical, spomnil se je, da ne bo morda tudi njemu sreča zmeraj zvesta, in pomilostil je Kreza ter ga spustil.

Kakor je svaril Solon Kreza, tako in še lepše svari tudi nas Jezus Kristus rekoč: „Svet preide in vse njegovo poželenje; le kdor izpolnjuje božjo voljo, ostane vekomaj.“ — Kakor nesrečni Krez bomo tudi mi, ljubi moji, prišli na gromado — na smrtno posteljo, in ko se bomo tam obupano okrog sebe ozrli in videli, da nas je vse zapustilo, o tedaj bomo pač vpili: „O Jezus! Od mladih nog si me svaril, naj bi hodil za teboj, ne pa za grešnim svetom; pregovarjal si me, da naj premagam svoje hudo nagnenje, naj zapustim slabe navade, naj bom zvest svojemu stanu, čist in zmeren v svojem življenju, prijazen, dobrotljiv, potrpežljiv in goreč v tvoji službi: pa jaz, lahkomiselnjež, te nisem poslušal,

te nisem ubogal, ampak le naprej jahal kolo slepe, nezveste sreče. Še malo, in čolnič moj se vstavi ob bregu večnosti, jaz pa stopim pred tvojo sodbo. — O Jezus, kaj bo z menoj, če me tvoja neskončna milost ne reši?"

II. „Svet preide in njegovo poželenje,“ blagor mu, ki skrbi za večnost, kjer mu zasije kmalu lepše solnce in lepša zarja zarumeni.

Neka stara pripovedka nam pripoveduje o človeku, ki je bil ob lepem vremenu zmeraj žalosten in klavern, ob grdem in oblačnem vremenu se je pa veselil in smejal. Ko so ga vprašali, zakaj se tako čudno obnaša, je odgovoril: „Ob lepi uri se spominjam, da pride za lepo uro vselej huda, zato sem žalosten; ob hudi uri pa pomislim, da za dežjem solnce pride, zato se smejem.“

To nas pač jasno in lepó uči, da se kakor vreme menjata na svetu žalost in veselje, in da ga ni na svetu takega nesrečneža, ki bi tuptatam ne doživel vesele urice. Veren kristjan pa ima še drugo lepšo in boljšo tolažbo, kakor mu jo daje ta pripovedka, in to tolažbo mu daje častna beseda nebeškega Zveličarja, ki je rekel: „Še malo, in vaša žalost se bo izpremenila v veselje, in nikdo vam ne bo odvzel vašega veselja.“ Kadar se po dolgem, temnem in deževnem vremenu pretrgajo oblaki in za nekaj trenutkov posije prijazno solnce, zdi se nam, kakor bi se nam svet pred očmi prerodil. Kakor solnčni žarki, prihajajoči izmed temnih oblakov, svet prestvarjajo in oživljajo, tako prestvarja in oživlja srce otožnega, nesrečnega kristjana Kristusova obljuba: „Še malo, in vaša žalost se bo izpremenila v veselje.“ To upanje, preljubi, to upanje je lepše, je dragocenejše, je prijetnejše kot zlati solnčni žarki, da, kot solnce samo. O, le naj solnce ugasne, le naj otemnijo zvezde, črni oblaki naj nebo preprežejo, v nič naj izgine zemlja, odkoder je prišla: le ti solnce naše duše, ti zvezda našega srca, ti krščansko upanje, le ti nam sveti, ti nas spremljaj do groba! — — O, s kolikimi težavami in nadlogami nas obklada zemeljsko življenje! — Ti, ljubi brat, si dobil revo in uboštvo za svoj zemeljski delež in pri vsem svojem trudu le stradaš; ti imaš veliko prestajati od sovražnih tovarišev in hudobnih sosedov; ti si vprežen v nesrečen stan, iz katerega te more le smrt rešiti; ti stokaš v hudi bolezni, za katero nima svet zdravila: ti zopet imaš kako drugo težavo, ki je nobenemu ne moreš zaupati ali potožiti. O, krščanski brat moj, še malo, in prenehela bo tvoja težava! Še nekatera leta,

morda nekaj tednov, morda nekaj dni, in tvoja žalost — če jo prenašaš vdano — se bo izpremenila v večno veselje!

Bratje! — Naš čolnič plava po nevarnem, nestanovitnem morju. — Pa, nikaar se ne bojmo: — Jezus je z nami, v nas je pa sladko — upanje krščansko. — Še kratek čas: še nekaj let, nekaj mesecev, dni ali ur, in — čolnič naš bo zadel ob obrežje večnega miru in pokoja. Le srčno poprimimo vesla, le krepko veslajmo in premagujmo sovražne valove, ki nam zastavljajo pot. Kratko bo delo, plačilo — neskončno! Amen.

Ivan Kovačič.

2. Čolnič sv. Petra.

Jezus je stopil v čoln, ki je bil Simonov. Luk. 5, 3.

Nekega dne je stal Zveličar ob genezareškem jezeru. Kmalu ga obsujejo množice, da bi poslušale njegove nauke. Tamkaj zagleda dva čolna ob jezeru stati, s katerih so bili ravno ribiči izstopili, da bi izpirali mreže. (Luk. 5...) Zato stopi Jezus v enega teh čolnov, ki je bil Simonov, in ga prosi malo od kraja odriniti. Potem se vsede ter ljudstvu oznanjuje božje nauke.

In glejte, ravno to ima globok pomen. Simona je bil Zveličar odmenil, da bo on prvi med vsemi apostoli, poglavar svete Cerkve. Zato stopi Jezus ravno v čolnič revnega ribiča in ga s tem postavi v predpodobo svoje svete Cerkve; saj se ona mnogokrat primerja s čolnom, ki plava po nevarnem morju časnega življenja proti srečnemu obrežju večnosti. Prvi krmar (veslar) tega čolna je bil sv. Peter in zato se Cerkev tudi dandanašnji še navadno imenuje čolnič sv. Petra. Zelo koristno bo, ako to misel bolj prevdarimo, ker nas bo pokrepčala v zvestobi in ljubezni do svete Cerkve. Če bolj natanko opazujemo čolnič sv. Petra,¹ vidimo, da je

- a) imeniten čolnič,
- b) trpežen čolnič,
- c) rešilen čolnič.

¹ Cf. Chrysolog, 1878, pg. 558.

I. Da je Cerkev res imeniten čoln, bomo sprevideli, ako pomislimo,

1. Kdo ga je naredil.

Vemo pa, da ga niso tesale človeške roke, ampak Sin božji sam je njegov začetnik. Kdo more imenovati družega ustanovnika katoliške Cerkve, kakor Jezusa? Sveto pismo nas tega razločno uči, ko pripoveduje, da je Kristus vernike krog sebe zbiral ter jih sprejel v svoje posebno varstvo in vodstvo. To je začetek sv. Cerkve: verniki, ki so se po evangeliju izpreobrnili, pa Zveličar, ki jim je bil glava, oče in pastir. Potem si je izmed teh izvolil 72 učencev, s katerimi je mnogo občeval in jih poučeval. Pa s tem še ne zadovoljen, si je iz srede svojih učencev izbral 12 apostolov ter jim izročil trojno oblast: učenje, duhovništvo in pastirstvo. Za prvaka med apostoli in poglavarja vse Cerkve pa je napravil Petra, kateremu je izročil ključne nebeškega kraljestva (Mat. 16, 19.) in skrb za vso čedo. (Jan. 21, 15...)

Tako je Sin božji delal čoln sv. Petra in sicer z velikim trudom; saj vemo iz svete zgodovine, da je z veliko gorečnostjo oznanoval nauke, da je povsod iskal izgubljene ovce, da je postal neštevilna preganjanja. Binkoštni praznik pa je dokončal začeto delo; ker tedaj je poslal sv. Duha nad apostole, da so šli nevstrašeno po svetu ter povsod oznanovali evangelij. In razna ljudstva so se zbirala krog njih, se dala krstiti, so pristopila v sveto Cerkev, katere pastirji so bili apostoli in katero je vladal kot najvišji pastir sv. Peter. Iz tega razvidimo, da je Kristus sam ustanovil sveto Cerkev. Zato pravijo sveti učeniki, da da je sveta Cerkev gradba Kristusova (Clem. Rom.), telo Gospodovo (Bazil.), mesto božje (Hieron.).

Sveta cerkev je tedaj imeniten čolnič. To spoznamo, če premislimo,

2. kdo se vozi v njem.

a) Predvsem Jezus sam, naš Gospod in Zveličar. Akoravno je šel v nebesa in sedi na desnici božji, vendar ni zapustil čolniča svoje Cerkve. To je naravnost obljubil svojim apostolom rekoč: Glejte jaz sem z vami vse dni do konca sveta. (Mat. 28, 20.) Da pa toliko lažje verujemo njegovi besedi, zato je postavil čudežni zakrament svetega Rešnjega Telesa in je tako za vselej zagotovil svojo pričujočnost. Prehodite vso zemljo, poiščite vse cerkve, poiščite najubožnejše oltarje v sredi puščav ali gozdov: povsod najdete Gospoda, resnično in bistveno pričujočega, naj-

dete ga v vsakem tabernakelju, kjer se hrani sveti zakrament. Zveličar sam tedaj je v čolnu Petrovem, on prebiva tu s svojim naukom, s svojo milostjo, katere obrača v blagor svojih otrok, ki jih zbira krog sebe, da bi v tem čolnu srečno nadaljevali pot proti večnosti.

b) To so katoliški kristjani, ki so po svetem krstu pristopili v cerkev Jezusovo, to je blagodarjena truma. Vsi otroci obljube (Rim. 9, 8), vsi udje Kristusovi (I. Kor. 6, 15.), vsi dediči božji (Rimlj. 8, 17.), vsi tempelj božji (I. Kor. 3, 16.), vsi bratje svetih in domači božji (Ef. 2, 19.), vsi kraljevo duhovstvo, sveto in izvoljeno ljudstvo (I. Pet. 2, 9.). Vsi ti se vozijo s Kristusom v čolnu sv. Petra, in njih število je veliko, ker med 1200 milijoni ljudi, ki žive na svetu, jih čez 200 milijonov pripada katoliški Cerkvi.

Ali ni tedaj, predragi, čolnič sv. Petra res imeniten? Sin božji sam ga je napravil in ga s svojimi otroci zasedel. Nobena ladja, kar jih jadra po morju življenja, se ne more meriti s tako imenitostjo. Zato smo lahko ponosni na tako veliko srečo, da smo udje svete Cerkve. A živeti moramo tudi tako, kakor se spodobi otrokom božjim, kakor nam zapoveduje višji krmar, Zveličar sam.

II. Sveta Cerkev je trpežen čoln. Saj se že

1. vozi več sto let. Nebeška sapa je zazibala ta čolnič na binkoštni praznik pred več sto — pred blizu devetnajsto leti. Od takrat plava ta čolnič sv. Petra po morju časnega življenja. Devetnajsto let, kolik čas! Koliko reči je že od tistega časa izginilo in ni več sledu po njih. Kje so velikanska mesta, kje mogočni narodi, ki so nekdanj kljubovali nebesom in gospodovali čez pol sveta? Od velikih mest najdemo komaj nekaj razpadlih razvalin, o velikih narodih komaj ime, ki so ga nosili, in kraje, po katerih so prebivali. A Cerkev božja jih je preživela do današnjega dne. In ni treba misliti, da se je Petrov čolnič vozil zmiraj pod prijaznim podnebjem in na mirnih valovih. Nasproti je večkrat jadril pod temnim nebom in na burnih valovih. Saj je Zveličar sam napovedal svojim spoznovalcem, da jih bo svet sovražil (Jan. 15, 19.), da jih bodo iz shodnjic pehali, in celo umorili. (Jan. 16, 1.)

Zato je bila Cerkev Kristusova neštivilnokrat preganjana. Zgodovina je zapisala, kaki viharji so se vzdigovali zoper čolnič sv. Petra, nevihte tako silne, da bi se bil že tisočkrat potopil,

ako bi se Gospod ne bil vzbudil in zapovedal viharjem. Kolikrat je kri curkoma tekla, kolikrat so se vse peklenske moči zoper njega vzdigovale, zdelo se je, da je vse izgubljeno, a vendar ni bilo izgubljeno: Petrov čoln je prestal vse nevihte in je še veličastnejše plaval dalje.

2. Pa ta čoln svete Cerkve bo jadral še naprej do konca sveta. Ali bo to res? Nobenega dvoma ni nad tem. Saj je že prerok Daniel (2, 44.) povedal, da bo obstala Cerkev do konca. On pravi: „Bog nebeški bo obudil kraljestvo, ki ne bo razdejano na vekomaj, in njegovo kraljestvo ne bo dano drugemu ljudstvu; bo pa vsa ta kraljestva razdrobilo in pokončalo; in ono bo stalo vekomaj.“ Isto zagotovilo slišimo iz ust Zveličarjevih: „In evangelij kraljestva bo oznanovan po vsem svetu v pričevanje vsem narodom; in tedaj bo prišel konec.“ (Mat. 24, 14.) Iz teh in drugih obljub se natanko razvidi, da bo čoln sv. Petra dalje jadral do konca. Ko bomo mi, ki se zdaj zbiramo krog oltarjev, davno že počivali v grobih, in bo črv razjedel naše meso: bo čolnič sv. Petra še zmiraj dalje jadral. Ko bodo ta poslopja že razpadla in naredila drugim prostor, bo čolnič sv. Petra še dalje jadral. Naj pride, kar hoče, naj pride vojska, ... potres, ... ogenj ... kuga in čolnič sv. Petra bo še zmiraj dalje jadral. Naj se ljudje vzdignejo, kakor hočejo, naj zoper njega divjajo še bolj, kakor nekdanj in sedaj, naj se z ljudmi zedinijo vse peklenske moči, da bi se vojskovale zoper Cerkev: čolnič Petrov bo še zmiraj dalje jadral, bo veslal do konca dni, dokler se bodo skrivnosti dopolnile in se bo začela velika sodba.

Glejte, predragi, kako dolgo bo trajal čolnič sv. Petra. Drugi čolni, ki se zraven njega vozijo po morju življenja, krivovercev in malikovalcev so se že davno potopili, ali se bodo še razbili: a ta čolnič je prestal vse viharje, se srečno ognil vseh skal in vrtincev. Vse to mora v nas povzdigniti pogum. Mi živimo v času, ko se od vseh strani sovraži Cerkev božja, ko se jej toliko udov izneveri s pregrešnim življenjem. Živimo v času, ko brezverci ravno vanjo mečejo strupene pušice; živimo v času, ko valovi preté zagrnti čolnič ter se zdi, da bi tudi nam treba z učenci na genezareškem jezeru klicati: „Poginjamo!“ (Mat. 8, 25.) Pa imejmo pogum, zaupajmo! Viharji bodo nehali, iz vseh borb bo Cerkev prišla zmagovalno, mnogo nasprotnikov bo žalostno poginilo, čolnič sv. Petra pa bo jadral dalje ter rešil največje zaklade.

III. Zakaj Cerkev je tudi rešilni čolnič; kdor se v njem vozi,

1. tisti odide smrtnemu prepadu. In to je prepad večne smrti, peklensko brezdno, z vso svojo grozo in strahoto. V ta prepad se vsi pogreznejo, ki se ne vozijo v čolnu svetega Petra. Saj nam je znana verska resnica, da se le v pravi Cerkvi Jezusovi more zveličati, da se izven te Cerkve pogubi, resnica, katero sveto pismo in svetli očetje učijo. Pač res, zunaj katoliške Cerkve se razprostira smrtno brezno, ker zunaj Cerkve vlada nevera, krivovera, malikovalstvo in greh — vse to pa vodi v pogubljenje. Zato bodo vsi, ki so izven Cerkve ter vedoma in prostovoljno v malikovalstvu, v krivoveri ali trdovratno v grehu žive, pogubljeni za vekomaj. „Nobeden se naj ne izgovarja, nobeden se naj ne vara, — piše Origen — izven Cerkve se nihče ne izveliča.“ In ravno tako uči sv. Ciprijan: „Če se je kateri, ki je bil izven barke Noetove, mogel rešiti, tako se bo tudi tisti, ki je izven svete Cerkve, mogel rešiti.“ Kdor se pa vozi v čolnu Petrovem, ta odide večnemu breznu. Saj je Gospod to sam obljubil, saj je za vse tiste, ki se hočejo rešiti, napravil posebno barko, da bi se vsi kakor nekdanj Noe obvarovali pogina. Pa še več: Kdor se vozil v tem čolnu,

2. dospe v deželo večnega življenja. To so prelepa nebesa. To je dežela vse lepote in blaženosti, dežela, kjer vedno sije sonce, dežela, kjer vlada mir, veselje in pravica, kjer Bog s svojimi svetimi kraljuje brez konca. V to deželo glejte, dospejo vsi, ki se vozijo v čolnu sv. Petra, ki so v Cerkvi božji, ako sicer kot njeni zvesti otroci živé in umrô. Tega pač ni treba dokazovati. Saj ima Cerkev pravi evangelij, katerega je Jezus oznanoval in o katerem je rekel, da vodi v življenje.

Cerkev ima vse pomočke božje milosti, s čemur se človek lahko okreпча in oboroži za boj zoper svet, meso in satana. V Cerkvi se more zabredli grešnik z Bogom zopet spraviti prav lahko, ako mu ne manjka dobre volje. Zatorej se v čolnu Petrovem človek pelje proti lepi obljubljeni deželi, proti veličastnim nebesom. Po pravici piše torej Teodoret: „Blagra in rešitve se vdeležujemo po sv. Cerkvi.“ Milijone jih je že sveta Cerkev pripeljala do obrežja večnega življenja, kjer so jim naproti prišli angeli s palmami in kronami ter jih vpeljali v tisto veselje, o katerem govori apostol: „Okoli ni videlo . . . (I. Kor. 2, 9.)“

Glejte, predragi! kako najdemo rešitev v čolniču sv. Petra, kajti kdorkoli se vozi v tem čolnu, ta odide smrtnemu prepadu ter dospe na obrežje življenja. To nas mora čudežno potolažiti. Mi katoliški kristjani vemo, da smo na potu proti nebesom in da bomo enkrat gotovo dospeli v to deželo svetega upanja in nebeških obljub. Ravno iz tega dobivajmo tolažbo in pogum v borbah svojega življenja, ob nevarni vožnji po nemirnem morju. Ali pozabiti ne smemo nikdar, da v čolnu sv. Petra le tedaj dosežemo svoj cilj, ako spolnujemo tudi svoje dolžnosti kot katoliški kristjani in se zveste pokažemo v veri, upanji in ljubezni. Zato si zapomnimo besede sv. Petra (I. P. 3, 15.): „Gospoda Kristusa posvečujte v svojih srcih!“ in besede sv. Pavla (Fil. 4, 8.): „Karkoli je resnično, karkoli sramežljivo, karkoli pravično, karkoli sveto, karkoli ljubeznjivo, karkoli je dobrega imena, če je kaka čednost, če je kako hvale vredno obnašanje, to mislite... to storite; in Bog miru bo z vami.“ Amen. *Anton Žlogar.*

Praznik sv. Petra in Pavla.

Apostolov Petra in Pavla pa naš pogled na Jezusa.

In Gospod se je ozrl in je pogledal
v Petra. Luk. 22, 61.

Današnji praznik je posvečen spominu dveh mož, ki sta neumorno delovala za čast božjo, za zveličanje duš, za poveljanje sv. Cerkve, mož, ki se med apostoli po svoji gorečnosti svetlita kakor dve svetli zvezdi na nebu. To sta prvaka apostolov sveti Peter in Pavel. Po pravici sv. Cerkev obeh spomin obhaja en in tisti dan; ker sta si ta dva apostola v marsičem podobna in enaka. Ali nista ta dva apostola poglavitna stebra katoliške Cerkve, Peter, za čegar vero je Zveličar sam molil in ga postavil za poglavarja krščanske Cerkve, in Pavel, ki je prehodil skoro ves takrat znani svet, da bi povsod oznanjeval križanega Jezusa? Ali nista oba skrbna pastirja, ki sta gojila srčno ljubezen do črede Kristusove in sta bila pripravljena vse zanjo storiti, da celo življenje žrtvovati? Ali nista ona prava zdravnik duš, ki sta imela oblast grehe odvezovati in zavezovati? Ali nista ravno onadva poroka naše pokore, ker sta bila tako globoko

padla, pa zopet tako veličastno vstala? Oba sta na današnji dan umrla slavne mučeniške smrti — Peter na križu, Pavel pod mečem — v mestu Rimu na tistem kraju, obsojena od ravno tistega trinoga, grozovitega cesarja Nerona. Tako sta si v mnogih rečeh podobna; da skoro enaka sta si tudi v tem, kako sta dospela k taki svetosti in slavi, zavoljo katere ju zdaj častimo in kličemo na pomoč. Oba apostola, glejte, je izpremenil takorekoč pogled, katerega je Jezus na nju obrnil in pogled, s katerim sta se onadva ozrla v Jezusa. Kakor pa je bil za nju, tako bo tudi za nas vse ta pogled na Jezusa zelo koristen; zato obrnimo danes in sicer večkrat v življenju svoj pogled¹

1. kakor Peter na trpečega Jezusa,
 2. kakor Pavel na poveličanega Jezusa.
- Gospod naj blagoslovi naše premišljevanje.

1. Peter, prvak med dvanajstimi apostoli; Peter, ki je zmiraj skazoval največjo vero, največje nagnjenje do Zveličarja in največjo pogumnost; Peter, katerega je božji mojster pri vsaki priliki povzdignil; Peter je v osodepolni noči tako globoko padel, da je tistega svojega Gospoda, o katerem je po današnjem evangeliju (Mat. 16.) slovesno pričal: „Ti si Kristus, Sin živega Boga,“ katerega je na gori Tabor pri izpremenjenju gledal v nebeški svetlobi, — trikrat zaporedoma zatajil, zatajil celo kot človeka, zatajil celo s prisego, zatajil celo v njegovi bližini! Komaj pa tako globoko pade, se strne njegov pogled s pogledom Gospodovim; vidi ga v verigah vklenjenjega, vidi ga zaničevanega, vidi ga mučenega, in ta pogled na trpečega Jezusa izpremeni Petra v skesanega spokornika, v gorečega apostola, v slavnega mučenca.

1. En sam pogled izpreobrne Petra v skesanega spokornika, kajti on obžaluje takoj, obžaluje iskreno, obžaluje stanovitno svoj globoki padec. Ko je Gospod Petra pogledal in apostol Zveličarja, je koj šel — pravi sveto pismo (Luk. 22, 62.) — venkaj, je takoj zapustil veliko nevarnost, v kateri je bil in je pretakal grenke spokorne solze.

Ako smo tudi mi, kristjani, kakor Peter, Boga razžalili, ali moremo potem pogledati Jezusa v njegovih bolečinah, da bi se nas ne polastila žalost nad našimi grehi?

¹ Mehler, Pred. u. Kat. 1866.

Oh, grešni človek, ko bi ti svojega Zveličarja, ki je zavoljo tvojih grehov tako razmesarjen in s krvjo oblit, enkrat prav pogledal, o, gotovo bi te ganil ta pogled, bi te moral nagniti, da bi koj objokoval grehe, ne več grešil in ne odlašal pokore; kajti kateri nadalje grešijo — zatrjuje sv. Pavel (ad Heb. 6, 6.): „oni zopet križajo sami sebi Sinu božjega in ga zasramujejo.“

Peter pa se ni le koj zjokal pri pogledu trpečega Zveličarja, ampak on se je tudi milo (bridko) jokal, t. j. on se je resnično pokoril. In zares, če vidimo, kako se je nedolžni Jezus za tuje grehe tako strašno pokoril, ali moremo potem še dvomiti, da se moramo za lastna zadolženja ostro pokoriti? „Če namreč nad sirovim lesom to delajo, kaj se bo zgodilo nad suhim?“ (Luk. 23, 31.)

In kolikor večji so grehi, toliko težji mora biti tudi kazen, toliko ostreji pokora; kolikor dalje trpi grešni stan, toliko daljši mora biti tudi pokora. Kakor pobožna pripovedka pravi (Klement), je Peter vse svoje življenje objokoval svoj greh in tako zelo, da so mu tekoče solze na obličju napravile brazde. Tako dolgo pokoro je delal Peter, akoravno njegov grešni stan niti en dan ni trajal, da, komaj eno uro; ti pa, kristjan, si morda več let živel v grehih, več let zapored Jezusa na novo križal in vendar meniš, da bo zadostovala pokora samo nekaterih ur? Misliš, da je dosti, ako le nekaj minut izprašuješ vest, nekaj trenutkov moliš kesanje in še to raztreseno, za nekoliko časa v spovednico poklekneš in odmoliš par očenašev pokore? O poglej trpečega Zveličarja in ne pozabi, kako neizrekli muke si mu prizadejal s svojimi hudobijami in da jih ne moreš nikdar zadosti objokovati, ker najdaljši pokora brez usmiljenja božjega ne more za en sam smrtni greh zadostiti.

2. S pogledom na trpečega Zveličarja postane Peter goreč apostol. Peter, ki je Jezusa razžalil bolj kot drugi apostoli — razun Judeža — on ga je tudi zdaj bolj ljubil kakor drugi in je neutrudno delal v svojem poklicu. Zavoljo njegove velike ljubezni in gorečnosti ga izvoli Kristus po svojem vstajenju za glavarja apostolom in najvišjega pastirja vsi krščanski čredi. Ker je bil svojega mojstra trikrat zatajil, zato ga je ta tudi trikrat vprašal: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš bolj kakor ti?“ in ko je zagotovil, da ga ljubi, mu reče Gospod: „Pasi moja jagnjeta, — pasij moje ovce“ — t. j.: hrani in vodi vso krščansko čredo.

Tudi nas bi moral pogled trpečega Zveličarja prestvariti v ljubezniplamteče in goreče apostole; kajti če vidimo

Jezusa toliko trpeti iz neskončne ljubezni do človeštva, ali ne bomo vzkliknili: „Tako drago tedaj je moral Sin božji mojo dušo odkupiti, toliko je vredna moja duša! Ali jo bom jaz manj cenil, kakor Kristus, ki je zanjo umrl med največjimi bolečinami? ali bi ne moral, če bi bilo mogoče, še z večjo gorečnostjo delati za njeno zveličanje, kakor Kristus, ker gre ravno za mojo dušo?“

Pa tudi za blagor našega bližnjega nas mora pogled na trpečega Zveličarja navdajati z ljubeznijo in gorečnostjo. Če je življenje bližnjega, ali njegova hiša, ali premoženje v nevarnosti, si prizadevamo ga rešiti. Več pa kot življenje ali posvetne lastnine si rešil, ako si otel dušo svojega brata, ker ta je več vredna, kakor vsi zakladi sveta — Kristus jo je odkupil s svojo krvjo.

3. Odkar sta se po tistem zatajenju srečala pogleda trpečega Zveličarja pa grešnega Petra, potem Peter svojega Gospoda in več zatajil. Medtem, ko se je pred tem pogledom na Jezusa bal trpljenja, in ravno iz strahu pred trpljenjem tajil, da Jezusa ne pozna, se je po tem pogledu celo „veselil za ime Jezusovo trpeti zaničevanje,“ (Act. 5, 41.) in si je želel enako umreti kakor njegov mojster. Ta pogled v razbičanega Gospoda je tudi njega izpremenil v junaškega mučenika.

Kaj naj tudi nas bolj nagiblje vse zaničevanje in zasramovanje mirno, celo z veseljem sprejeti, kakor pogled na zaničevanega in zasramovanega Zveličarja? Če je tudi poniževanje in sramotenje, ki se nam stori, še tako veliko, vendar ne bomo nikdar tako ponižani, kakor Kristus, ki je moral na sramotnem križu umreti. Kaj nas bo bolj nagnilo, vse pomanjkanje in revščino voljno prenašati, kakor pogled na Zveličarja, ki je bil vsega, celo oblačil oropan, kateremu so v žeji le kisa in žolča dali piti, ki je imel za smrtno postelj le trdi križ? Tako ubog in zapuščen tudi najrevnejši izmed nas ni, kakor je Sin božji postal iz ljubezni do nas. In kaj bi nas mogočnejše nagnilo, vsa trpljenja in bolečine stanovitneje prenašati, kakor pogled na Zveličarja, z verigami zvezanega, z biči raztepenega, z žebli prebodenega? Takih bolečin nikdar ne bomo imeli trpeti, kakor „mož bolečin, na katerem ni bilo od nog do glave nič zdravega.“ (Iz. 1, 6.) Pri tem moramo še pomisliti, da je Kristus ves nedolžen trpel, mi pa smo si svoje trpljenje zaslužili zavoľjo grehov; in če bi tudi brez zadolženja trpeli, nas tolaži pogled na nedolžno trpečega Jezusa.

Mi vidimo torej, da je pogled na trpečega Zveličarja svetega Petra zelo izpremenil, naredil ga je skesanega spokornika, gorečega apostola in slavnega mučenika. Enak pogled v trpečega Jezusa bo tudi nas napravil spokorne, goreče in potrpežljive, ako se ne ustavljamo njegovemu vplivu. Medtem, ko se je sv. Peter izpreobrnil s pogledom na trpečega, se izpreobrni sv. Pavel s pogledom na poveličanega Jezusa.

II. Ko je šel Savel v Damask, da bi preganjal ondotne kristjane, ga na potu hipoma obsveti z neba svetloba, da omahne na tla in sliši glas: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ Na to odgovori: „Kdo pa si, o Gospod?“ in glas reče: „Jaz sem Jezus, katerega preganjaš?“ Na to dé s strahom in strmenjem: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ In glas mu zapove, da naj gre v Damask, kjer bo izvedel nadaljne reči. In ko Savel vstane ter pogleda, ne vidi nič, vodnik ga mora v mesto peljati, kjer ni tri dni nič jedel in pil, ampak neprenehoma molil; in ko zopet dobi pogled in je krščen, koj oznanjuje po zbirališčih Jezusa, da je Sin božji ter prepriča Jude njihove zmote. (Act. 9.) Kaj je torej prikazen in pogled na Jezusa, po nebeškem žaru razsvitljenega, napravil pri sv. Pavlu? Ta pogled ga stori:

1. Slepega, ne samo telesno, ampak slepega za svet in njegove blage; kajti odzdaj je on dal svetu slovo ter mu odmril, kakor sam priča z besedami (Gal. 6, 14.): „Po Kristusu je meni svet križan in jaz svetu.“ Nasproti pa mu vzhaja luč, po kateri jasno spozna svojo zmoto in sprejme razodenja božja glede največjih skrivnosti krščanske vere.

Ako v duhu opazujemo neizmerno veličastvo Jezusa Kristusa, katero ga obdaja v nebesih, ali se nam ne bo stemnilo pred očmi ali ne bomo takorekoč oslepljeni po večni slavi, katero hoče Zveličar nam dati? „Kajti Kristus bo — kakor uči apostol (Sv. Filip. 3, 21.) — premenil naše revno telo, ker ga bo upodobil svojemu častitljivemu telesu.“ Ali ne bomo tedaj slepi proti zapeljivi svetlobi vseh pozemeljskih blagrov in po besedah apostolovih (Filip. 3, 8.) vse imeli za blato, samo da pridobimo Kristusa in z njim večno zveličanje? In ali se ne bo v naših srcih, kolikor večkrat zremo na poveličanega Zveličarja in mislimo na blaženost, katero hoče z nami deliti, toliko večje hrepenjenje obudilo, enkrat dospeti k tej slavi Gospodovi, da mcremo ravno s tem apostolom (Filip. 1, 23.) vzklikniti: „Želje imam razvezan in s Kristusom biti.“

— Toda žalibog, pri koliko kristjanih se godi ravno nasprotno! Slepí so sicer, ali slepi za vse višje in lepo in božje, slepi za nebesa in njihovo veličastvo; dajo se sicer oslepiti, pa ne po velikosti nebeškega veselja, ampak po goljufnem blesku posvetnega veselja; imajo tudi hrepenjenje, pa ne po lasti in gledanju živega Boga, ampak po posesti in uživanju minljivih reči! O, da bi tudi take dušnoslepe prešnil milostni žarek poveličanega Jezusa, da bi oslepeli za svet in izpregledali za nebesa, kakor sv. Pavel!

2. Ko Savel dospé v Damask, neprestano moli; pogled na poveličanega Jezusa ga je nagnil k molitvi. — Tudi mi moramo, ako se ozremo k poveličanemu Zveličarju, spoštljivo in hvaležno moliti k njemu; kajti on sedi po nauku apostolovem na desnici Očetovi „kakor srednik med Bogom in ljudmi,“ (1. Tim. 2, 5.) in za to, da bi nam tam gori (Jan. 14, 2.) pripravil stanovanja. Molimo torej k temu mogočnemu in dobremu posredovalcu, ako smo še grešniki, da bi nam kakor sv. Pavlu podelil milost izpreobrnjenja in z našimi grehi razžaljenega Očeta nebeškega zopet z nami spravil; molimo k njemu po svojem poboljšanju, da nam podeli milost stanovitnosti, da bomo mogli enako sv. Pavlu bojevati dober boj zoper vse hudo in za vse dobro ter slednjič kakor sv. Pavel, prejeti krono pravice, ki je pripravljena vsem, ki ljubijo njegov prihod.

3. Pogled na poveličanega Zveličarja je slednjič storil sv. Pavla pripravljenega, da je ubogal klic božji ter opravljal izročeno službo z neustrašljivostjo, s potrpežljivostjo in gorečnostjo. Ko je videl nebeški žar, s katerim je bil Jezus obdan, in slišal grajalne besede: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ je koj spoznal, da govori s svojim najvišjim Gospodom in Sodnikom in trepetaje ga takoj vpraša: „Gospod, kaj hočeš, da storim?“ Odzdaj je bil najgorečnejši izpolnovavec njegove volje in je izkušal svoje prešnje grehe in opuščanja v dobrem kolikor mogoče popraviti; pridigoval je koj v Damasku, trpel neizrekljivo za Jezusa in za razširjanje krščanstva toliko storil, da je mogel o sebi reči: „Jaz sém več kot vsak njih (apostolov) delal.“ (1. Kor. 15, 10.)

Glejte, dragi v Gospodu, Kristus sedi na desni božji ne samo kakor naš srednik in priprošnjik, ampak tudi kakor naš sodnik in poplačevavec, pred čegar prestolom se moramo vsi prikazati. Če tedaj obrnemo pogled v poveličanega

Jezusa, ali se ne bo obudil v nas trdni sklep, da bomo vse dolžnosti svojega stanu vestno izpolnjevali za naprej? Zakaj z veliko močjo in veličastvom se bo Sin božji prikazal ter bo natančen račun terjal od vseh naših misli, besed in dejanj in vseh naših dolžnosti. Če resno pomislimo na ostro odgovornost pred stolom Kristusovim, ali bi potem tudi kakor skesani Savel ne trepetali in želeli vse storiti, kar Bog zahteva od nas? Posebno pa, če smo v prejšnjih časih, kakor Pavel, zelo grešili in veliko zamudili, ali ne bomo kakor on, toliko bolj goreče si zaslug pridobivali, da bi si z drugimi vred, ki Bogu zvesto služijo, priborili nebeško krono?

In če bi nam to prizadevanje za čednosti in zasluge prizadejalo še toliko bojev, nadlog in trpljenja, kakor sv. Pavlu, nikaar ne omahujmo, ampak ozirajmo se na poveličanega Zveličarja, ker on nas zagotovi, da nas bo bogato in večno poplačal, sam zatrjuje, „da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati prihodnji časti, ki bo nad nami razodeta.“ (Rim. 8, 18.)

Tako koristen tedaj nam more biti pogled na trpečega kakor tudi na poveličanega Zveličarja. Vsak tak ozir nas more narediti iz grešnikov spokornike, iz spokornikov pravične, iz pravičnih blažene in dediče sv. nebes. Ne zamujajmo torej svojih oči vedno obračati v svojega Gospoda in si mnogokrat predstavljati njegovo trpljenje in veličastvo in bodimo prepričani: to premišljevanje bo našega duha in naše srce tako mogočno prešinilo, da bomo za naprej sovražili vse grehe in se potegovali za čednost. Tako bo ta pogled v trpečega in poveličanega Zveličarja tudi za nas kakor za sv. Petra in Pavla najboljši pripomoček, da ga bomo tudi mi enkrat tam gledali z obličja do obličja kakor ga že zdaj gledata sveta apostola Peter in Pavel. Amen.

Anton Žlogar.

Pogled na slovstvo.

Knjigovodstvo, I. in II. del. Spisal Ivan Podlesnik. Ljubljana, Katoliška Bukvarna. Cena I. delu 3 K 20 vin. II delu 6 K 20 vin.

Splošno se dandanes toži, da se kmetijstvo dandanes več ne izplača, da se s kmetijstvom več ne more shajati. Take tožbe so sicer splošne, vendar pa jih je med kmeti primeroma le malo, ki bi natanko vedeli, kaj jim donša njihovo gospodarstvo. Vzrok je v tem, da si ne zapisujejo kaj in koliko pridobe in kaj in koliko izdajo pri gospodarstvu. Zadovoljni so, da si pridobe le toliko, da morejo poravnati koncem leta zaostale račune. Nujna potreba za kmeta je dandanes, da ima vedno natančen pregled svojega gospodarstva, da ve, kakšni so njegovi dohodki in stroški, da spozna, kaj mu največ donša in za kaj največ izda. Ta pregled pa mu podaja knjigovodstvo, za katero se doslej naši kmetje skoro nič menili niso. Zato pa z veseljem pozdravljamo Podlesnikovo knjigovodstvo. Pisatelj sam povdarja v predgovoru, „da je potreba vsakemu posamezniku vcepiti zmisel za lastno gospodarstvo, treba mu je pokazati pripomočkov, da si uredi svoje gospodarstvo in eden najvažnejših pripomočkov za ureditev gospodarstva je urejeno knjigovodstvo. V to naj bi pa napeljevala posebno mladino naša izobraževalna društva.“ V uvodu razlaga pisatelj splošno pojme o knjigovodstvu, na kar preide (v prvi knjigi) na knjigovodstvo po naših društvih, v „Čebelicah“, na knjigovodstvo za naše mladeniče in pa gospodarje. Da bi se le naša društva zavzela za vzorne smotre, ki jih je imel g. pisatelj, ko je pripravil to knjigo, in jo porabila pri svojem izobraževalnem delu!

Zadružništvo se pri nas v zadnjem času silno lepo razvija, zlasti raste število slovenskih denarnih zavodov od dne do dne. Ker pa je poslovanje posebno za novince pri hranilnicah in posojilnicah precej težavno, treba navodil, treba pouka za tako osnovanje kakor tudi za notranje poslovanje teh zadrug. Ta navodila nam pa podaja marljivi g. pisatelj v II. delu svojega Knjigovodstva, ki je zlasti namenjen hranilnicam in posojilnicam Raiffeiznovega sistema.

V 1. oddelku govori teoretično o kreditu, kreditnih zavodih, bankah in pa zadrugah sploh in to v obliki vprašanj in odgovorov. Večje važnosti za posojilničarje je 2. oddelek, v katerem opisuje namen in temeljna načela raiffeiznovk. Podaja zglede vzornih pravil in natančnejše pojasnilo k tem pravilom in upravi raiffeiznovk. V 3. delu pa najde posojilničar razne vzorce in to glede knjigovodstva kakor tudi glede spisovanja v notranjem poslovanju hranilnic in posojilnic in pa dopisovanja raznim uradom.

Knjiga je namenjena začetnikom v posojilniških stvareh, posebno učencem Zadružne šole, zato je zelo obširna in ima kolikor mogoče veliko vzorcev, katere naj bi g. pisatelj pri novi izdaji izpolnil morda z ležečimi črkami, kar bi dobro služilo ravno novincem. Tudi glavno knjigo bi lahko opustil, ker se pri naših hranilnicah in posojilnicah ne rabi.

G. Podlesnikovo knjigovodstvo prav toplo priporočamo vsem našim zadrugam, vsem, ki se zanimajo za razvoj zadružništva na Slovenskem, zlasti tudi častitim sobratom, ki delujejo na polju zadružništva. *Ivan Traven.*